

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 190. szám — 1940 augusztus 23 péntek — Ára: 12 fillér

Hóry András minden részletre kiterjedő új emlékiratot visz magával Turn-Severinbe

A magyar delegáció vezetője beszámolt a minisztertanácsnak az eddigi tárgyalásokról. Pénteken utazik vissza Turn-Severinbe, ahol szombaton kezdődnek meg újra a tárgyalások

Területi rendezéssel lehet a kérdéseket megoldani — Magyarország nem mond le a 900.000 székelyről, — írja egy svájci lap

A román kormány falragaszokon készíti elő Dél-Dobrudzsa román lakosságát a kiűrésre

Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a turnu-severini magyar delegáció vezetője Ujszászy István vezérkari ezredessel, a delegáció egyik katonai szakértőjével együtt szerdán újabb kihallgatáson jelen gróf Csáky István külügyminiszternél és a tanácskozással még a csütörtöki napon is folytatták. A külügyminiszteriumban időközben kidolgozták a választ a román kormány javaslatára. A magyar kormány válaszájegyzéke a román javaslat minden pontjára feleletet ad s kidolgozása és végleges formába való öntése éppen azért vett két napot igénybe, miután ez a jegyzék is pontos adatok feldolgozásával és közlésével készült el.

A magyar kormány jegyzékét Hóry András viszi Turnu-Severinbe. Hóry András és Ujszászy István, értesüléssük szerint pénteken reggel az Orient expresszel utazik el és este érkeznek meg Turnu-Severinbe, ahová akkora visszatérnek a magyar delegáció ama tagjai is, akik időközben Bukarestbe utaztak. A magyar és román delegáció szombaton ismét összeül, amely alkalommal Hóry András ismertetni fogja a magyar választ és a válasz szövegét átnyújtja a román küldöttség vezetőjének.

HÓRY ANDRÁS BESZÁMOLT A MINISZTERTANÁCSON

A kormány tagjai Teleki miniszterelnök elnöklésével csütörtök délután 7 órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a magyar delegáció vezetője beszámolt a turnuseverini tárgyalásokról. A minisztertanács féltízórát ért véget.

A MAGYAR MEMORANDUM MINDEN RÉSZLETRE KITER

A római Piccolo budapesti jelentése szerint az az új emlékirat, amelyet Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter magával visz Turnu-Severinbe, minden részletre kiter. Budapestben hangoztatják, hogy a tulajdonképpeni tárgyalások még meg sem kezdődtek.

NAGY ELLENTÉTRŐL ÍR A VREME

A belgrádi „Vreme“ című lap budapesti tudósítója jelenti lapjának, hogy Budapestben még mindig nem tudják, hogyan lehet a magyar és román felfogás közötti nagy ellentétet áthidalni. A magyar sajtó éppen ezért sem a magyar, sem a román álláspont részleteinek tárgyalásába nem bocsátkozik

bele és higgadtan néz a közeljövő fejleményei elé.

SVÁJCI LAP A MAGYAR ÁLLÁSPONTRÓL

A Genfben megjelenő „Jour de Genève“ Budapestről jelentést közöl a magyar-román tárgyalásokról.

A lap aláhúzza, hogy Budapesten azt remélték, hogy Romániában megértették az idők szavát. Úgy hitték, hogy a román államférfiak nem fogják visszarúgni a besszarábiai kérdés után olyan radikális lépéstől, amely a dolgokat egészséges alapokra helyezné. A románoknak tisztában kell lenniük azzal, hogy az egész világ a háború végét olyan formában kívánja megrendezve látni, hogy a jövőbeni ellenségeskedéseknek ne akadjanak talaja. Mindenki tisztában van azzal, hogy a 20 évi visszafojtott és ma erőteljesen formulázott követelések nem jelennek imperialista politikát, hanem egy, az európai megbékülés megvalósítását elősegítő igazságos helyzet feltételeit.

A magyar kormány tárgyalási alapelveire a Pester Lloyd egyik legutóbbi cikkéből lehet következtetni — írja tovább a lap. — Ez az alap a trianoni szerződést megelőző fegyverszüneti feltételekben megjelölt határvonal. Téves volna azonban azt hinni, hogy ez a Romániában élő 900.000 székelyről való lemondást jelentené. Olyan román javaslat, ami ezen alul maradna, már kezdettől fogva sikertelenségre van ítélve.

OLASZ LAPJELENTÉS

A Messaggero bukaresti jelentése szerint Károly román király szerdán két újabb királyi tanácsost nevezett ki. A román fővárosban ebből a tényből arra következtetnek, hogy a kormány átszervezése küszöbön áll. Mint azt a Stefani Iroda jelentése megállapítja, a román kormányválságot Bukarest politikai köreiből szintén lehetségesnek tartják. Szerdán este egyébként összeült a román minisztertanács.

A román fővárosban érdeklődéssel várják a magyar-román tárgyalások folytatását. A Stefani Iroda jelentése szerint Hóry András rendkívüli követ pénteken az esti órákban érkezik meg Turnu-Severinbe és a tárgyalások folytatására előreláthatólag szombaton kerül sor. A magyar-román és a bolgár-román tárgyalásokkal foglalkozva az olasz lapok rámutatnak arra, hogy az angol sajtó ismét éket akar verni az egyes délkelet-európai államok közé. A lapok idézik a Times, a Daily Telegraph és Daily Herald cikkeit, ame-

lyek rendkívül kétszínű politikát mutatnak.

„ROMÁNIÁNAK NINGS MIT VARNIA“

Mint római távirat mondja, a magyar-román tárgyalásoktól is eredményt várnak Romániában, mert — amint a fasiszta sajtó írja Romániának nincs mit várnia és a tárgyalások erőszakos elhúzása csak saját magának fog ártani. Az igazság órája ütött, Románia választón van és a román politika manőverezései csak egy-egy esep olaj tűzre, amely úgy Délkelet-Európát, mint a Balkánt lángra lobbanthatja. A tengelyhatalmak jóindulatú figyelmeztetését Romániának megfontolás tárgyává kell tennie és fel kell hagyni minden elavult politikai rendszerrel, mert a helyes taktika és az igazságos mélyrelátás ráfogja vezetői Romániát arra az útra, amelyen Magyarországgal karöltve haladhat jobb jövője felé.

A „Vreme“ berlini tudósítója azt jelenti, hogy a magyar-román tanácskozások folyamatát látható érdeklődéssel kísérik a német politikai körök. Véleményük szerint a megegyezés lehetősége még messze van ugyan, de ugyanakkor azt is hangsúlyozzák és azt a reményt is fejezik ki, hogy Magyarország és Románia között létre kell jönnie a teljes megegyezésnek. A tudósító szerint — mint hivatalos német helyen kijelentették — Magyarország az igazság útján halad, arról soha sem tért le és ha követel, akkor azt kéri vissza, amit a trianoni szerződés igazságtalanul tépett ki a testéből, mert Erdélynek Magyarországhoz való visszatérése a magyar nemzetnek, ennek a derék népek vitális érdeke. Romániának jól kell tudnia — írja tovább a lap —, hogy reá nézve milyen fontos problémák várnak megoldásra a turnuseverini tárgyalásztalnál és éppen ezért feltételezhető, hogy Románia most jóvá fogja tenni a húsz év elkövetett hibáját. Berlinben — írja végül a tudósító — hiszik, hogy Turnu-Severinben megtalálják a módot a vitás kérdések kiküszöbölésére és a végleges megegyezésre.

ÜTKÖZŐ PONTOK A BOLGÁR-ROMÁN TÁRGYALÁSOKON

A Crajovában folyó bolgár-román tárgyalásokról szóló hírekből arra kell következtetni, hogy több ütköző pont áll fent a tárgyaló felek között. A belgrádi „Politika“ Crajovában tartózkodó tudósítója jelenti lapjának, hogy a román-bolgár tárgyalások mar-

csak a bizottságokban folynak. Ezek között a lakosság kiesérésére vonatkozó tárgyalások komoly munkát jelentenek. A románok a salzburgi tárgyalásokra hivatkozva egyre nagyobb makacssággal tartanak ki amellett az elv mellett, hogy a kisebbségeket vissza kell telepíteni az anyaországba és ezért követelik a 200 évvel ezelőtt Dél-Magyarországon, a Bánáthban letelepített bolgárok visszaköltöztetését is. A bolgárok ennek a követelésnek nem hajlandók eleget tenni és ez a kérdés még ma sem tisztázódott. A bolgárok hivatkoznak arra, hogy ezek a telepítések már évszázadok óta ott élő és földjüket békésen művelő kis nyelv- és földrajzi közösségek állanak. A tudósító úgy tudja, hogy a bolgárok inkább a kisebbségi jogok hathatósabb védelmében látják a békés együttműködés jövő zálogát.

A „Vreme“ Krajevába küldött tudósítója is rámutat arra a heves haragra, amellyel a románok a kisebbségek kiköltöztetéséhez ragaszkodnak. A tudósító megjegyzi, hogy a románok hajlandók lennének a mostani tárgyalások kapcsán örökös barátsági szerződést is előkészíteni, sőt szoros gazdasági kapcsolatokat kiépíteni, amit a területi engedmények során már Bulgáriának ígértek. Ezzel szemben Bulgária súlyt helyez Silistrára s éppoly határozottan ragaszkodik ahhoz, mint minden talpalatnyi földhöz, amely 1913 előtt Bulgáriához tartozott. Élesebb ellentétet csupán az jelent, hogy a bolgárok feltétlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy a megállapodás után azonnal bevonuljanak, míg a románok erre haladékat kérnek.

AZ ANGOL-AMERIKAI SZÖVETSÉG TERVE

cáfolat és magyarázat keretében újra felmerül. Washingtoni Reuter jelentés szerint azzal a híreszteléssel kapcsolatban, hogy tárgyalások indultak angol-amerikai szövetség megkötése érdekében, a külügyminiszterium a hozzá intézett kérdésekre azt válaszolta, hogy erről nincs tudomása.

Az „Associated Press“ viszont jelenti Londonból, hogy Anglia nem hivatalos, de jól értesült körök szerint közvetlen katonai szövetséget igyekszik létrehozni az Egyesült Államokkal. A kanadai-amerikai közös védelemről folyó megbeszélések jelentik az első lépést ebben az irányban. Egy meg nem nevezett személyiség szerint a szövetség magában foglalná Kanada és a nyugati féltekén fekvő többi angol birtok közös védelmét s megteremtene

2 1940. augusztus 23., péntek.

ez alapot „a két nemzet részéről az európai háború befejezése után folytatandó közös távolkeleti diplomácia számára”.

AZ ANGOL KORMÁNY ÁTALAKÍTÁSA ÉS A PARLAMENT ELNAPOLÁSA

Ismét felbukkantak az angol kormányban történő változásokról szóló hírek. Az „Associated Press” Londonból származó jelentése szerint „jól tájékozott angol körök” a brit kormány messzemenő átalakítását jósolják.

amelyre nem sokkal a parlament elnapolása után kerül sor.

Várható Chamberlain lemondása és lord Halifax külügyminiszter távoztása. Továbbá számolnak Morrison beszerzési miniszter s Duff Cooper tájékoztató miniszter távozásával, Duff Cooper — jelenti ezzel kapcsolatban az Associated Press — szerdán az alsóházban újból éles támadások érték, amelyek spanyolországi propagandája ellen irányultak.

Az angol parlament elnapolása tegnap már meg is történt. Tizenöt napra napolták el a Házat.

Pop Valér tárgyalta Gigurtuval

BUKAREST, augusztus 22. A Ponce Vremi szerint Pop Valér visszatzott Turnu-Severinbe. Mielőtt el-

hagyta a román fővárost, beszélgetést folytatott Gigurtu román miniszterelnökkel. (MTI.)

Legújabb jelentés a krajoval tárgyalásokról

BUKAREST, augusztus 22. (Stefani.) A krajoval bolgár-román megbeszélések még tartanak. Csütörtök este a román bizottság elnöke elutazott Bu-

karestbe, hogy jelentést tegyen a külügyminiszternek. A bolgár bizottság titkára pedig Szófiába ment. (MTI.)

A belgrádi magyar követ megbeszélései

BELGRÁD, augusztus 22. Mint Bledből jelentik, báró Bakách-Bessenyei György belgrádi magyar követ csütörtökön Bledben Cincar-Markovics

jugoszláv külügyminiszterrel és Beslic jugoszláv közlekedésügyi miniszterrel hosszabb megbeszélést folytatott.

A történelmi Erdély városalban még a román statisztika szerint is túlnyomó többség a magyar

Az erdélyi kérdés időszerűsége a magyar közönség figyelmét méltán irányítja Erdély és minden erdélyi kérdés felé. Ezért tarthat különös érdeklődésre számot az a rendkívül gondosan összeállított tanulmány, melyet dr. Széll Sándor írt a Városok Lapjában „Magyar városok Romániában” címmel. Cikkének bevezető részében ismerteti azokat a területi változásokat, amelyek a párisi környéki szegénybékék következtében „Nagyrománia” keresztülment. Megállapítja, hogy a történelem századok óta folyton egymásra utalta Magyarországot és Románia területét, bármilyen népek is laktak ezeken a tájakon.

A trianoni béke a történelmi Magyarország területének 31,68 százalékát, 103,093 négyzetkilométert juttatott Romániának, vagyis jóval nagyobb területet, mint amekkora a megcsonkított ország területe maradt.

A román uralom alá került magyar s erdélyi városok lakosainak számarányában igen nagy változás történt.

Ezekben a városokban az 1910 évi népszámlálás adatai szerint, 478,000 magyar, 122,700 német, 147,000 román, 19,000 egyéb, összesen tehát 767,000 lélek élt. 1930-ban a román népszámlálás adatai szerint a magyar lakosság száma 431,000, a németeké 130,000, a románoké 330,000 volt. A románok nyilvánvalóan a magyarság számarányának gyöngyítése céljából külön nemzetiségi kategóriát kezelték az erdélyi zsidóságot, amelynek lélekszáma 48 ezerrel szerepelt a kimutatásokban. Huszonegyezer az „egyéb”, a városok lakossága így összesen 960,000 volt 1930-ban. — Az uralomváltozás után több mint kétszáz ezer magyar menekült el Erdélyből, ami szintén a magyarság számarányát csökkentette.

A román statisztika még ilyen javítások után is kénytelen elismerni, hogy az erdélyi városokban a magyarság lélekszáma 101 ezerrel több, mint a románoké. A magyarság ellenállóképességének fényes bizonyítéka, hogy a román uralom alá került erdélyi és magyar városokban a magyarság mindig abszolút többségben van.

A trianoni békeszerződés a történelmi Erdélyen kívül Romániához csatolt egy széles határsávot is, amely az Erdős-Kárpátoktól az Aldunáig húzódik, melynek területe közel 50 ezer négyzetkilométer és lakosainak száma az 1910 évi népszámlálás szerint 750,000 magyar, 1,356,000 román és 326 ezer szász és sváb volt. A városok lakosságának száma túlnyomó részben itt is magyar és jellegük teljesen egyezik a nagyalföldi és a tiszavidéki magyar városok jellegével. Ezek a városok: Máramarosziget, Nagybánya, Felsőbánya, Szatmárnémeti, Nagykároly, Szilágysomlyó, Zilah, Nagyvárad, Nagyszalonta, Arad, Temesvár, Lugos, Kármánfalva s Resca-

bánya. Ezekben a városokban a lakosságnak több mint a fele magyar. A történelmi Erdély városalban az 1930 évi román statisztika szerint is csupán 34,4 százalék a román lakosság arányszáma, a magyar lakosságé viszont az 1910-es népszámlálás szerint 62 százalék.

Az erdélyi városok: Abrudbánya, Beszterce, Brassó, Csikszentreda, Dés, Déva, Dicsőszentmárton, Erzsébetváros, Fogaras, Gyergyószentmiklós, Gyulafehérvár, Hátszeg, Kézdivásárhely, Kolozs, Kolozsvár, Marosvásárhely, Medgyes, Nagyszeben, Nagyenyed, Petrosény, Segesvár, Sepsiszentgyörgy, Szamosújvár, Szászsebes, Szászváros, Székelyudvarhely, Vajdahunyád, Vizakna s Torda. Kolozsvárnak, Erdély fővárosának 1910-ben 60,808, 1930-ban 100,844 lakosa volt, 1910-ben 50,704 magyar, 1676 német, 7562 román 1930-ban 54,775 magyar, 2702 német és 34,836 román élt Kolozsváron.

Az erdélyi városok közül Kolozsvárnak van a legnagyobb magyar lélekszáma, de Nagy-Romániában mégsem Kolozsvár a legnagyobb magyar város, hanem Bukarest, ahol a magyarok lélekszáma jóval meghaladja a szászokét.

Az 1910 évi magyar népszámlálás adatai szerint a románoknak csak 5,2 százaléka városi lakos. Még az 1930 évi román statisztika is csak 10 százaléka városi lakost tud felmutatni az elcsatolt területeken élő románok között, ez pedig azt jelenti, hogy még ma is a románság 90 százaléka falun és a hegyek között él Erdélyben, akárcsak bevándorló ősai. „Hétszáz éve él egymás mellett a magyar és a román nép” fejezi be dr. Széll Sándor érdekes tanulmányát itt. Európának ebben a veszélyes zónájában és ezalatt sohasem származott a románságra előny abból, ha szembefordult a természetes nyugati védőjével és szövetségeseivel, a magyarsággal. A velünk való békés együttélésből azonban mindig csak nagy előnyök származtak az oláhságra. Reméljük, hogy most jobb belátásra jut keleti szomszédunk és az eddigi gyűlölködés és ellenségeskedés helyébe a józan belátás és együttműködés politikája lép, amely mindkét nép javát fogja szolgálni.

Vígyszínház mozgó

Ma utollára a legnagyobb sikert aratott magyar népszínmű:

A falu rossza

DAYKA MARIGT, GREGUSS és RÓZSAHEGYI a főszerepekben.

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Előadások kezdete:
d. u. 6, 7 és 9 órákor.
Telefon: 26-09

MA UTOLLÁRA!
TURAY, RAJNAY, AGAI, JÁVOR, GÓZON
főszereplésével:

Ida regénye

Gárdonyi Géza híres magyar életképe filmen.

Kísérő műsor:
MAGYAR VILÁGHIRADO.
„PUCCINI” (kultúrfilm)

Komáromban megkezdődtek a református napok

Az Országos Református Lelkészegyesület csütörtökön kezdte meg Komáromban értekezletét, közgyűlését és a vasárnapi IX. országos református presbiteri kongresszus előkészületeit. Csütörtökön reggel a Darányi Lajos sárospataki lelkész által szervezett biblia-körökbe tömörültek a résztvevők, majd Szabó Imre budapesti esperes prédikációját hallgatták meg a komáromi öreg templomban. Istentisztelet után dr. Vasady Béla egyetemi dékán, főtitkár javaslatára megalakult az ORLE konferencia, amely dr. Ravasz László püspököt választotta elnökévé. Társelnökök lettek Farkas István, Medgyaszay Vince, dr. Révész Imre püspökök, dr.

Kovács J. István, dr. Enyedi Andor, Györy Elemér és Uray Sándor egyházkerületi főjegyzők.

Az első előadást dr. Ince Károly vallásoktatási igazgató tartotta. Akiuális dátumok címmel ifj. dr. Szabó Aladár gödöllői lelkész emlékeztet meg a reformáció nagy évfordulójáról. Ugyan csak Komáromban csütörtökön tartották meg a református lelkésznek országos szövetségének közgyűlését Ravasz Lászlóné elnökletével. Az ORLE konferencia utolsó csütörtöki előadását dr. Hetessy Kálmán kecskeméti lelképásztor tartotta. A lelkészválasztás reformációját címmel.

Újabb részletek Gibraltár bombázásáról

RÓMA, augusztus 22. (Német TI.) Tangerből, Algercirászból és La Lineából most közelebbi részletek érkeztek a Gibraltár ellen intézett bombatámadásokról. A jelentések szerint szerdán kevéssel éjjel után történt az első légi támadás. A bombák robbanása a szemközti lévő Tanger vidékén és Algercirászból szintén hallható volt. Félórás szünet után újabb nagy támadás kezdődött meg. Hosszabb ideig nehéz bombákat szórtak a gibraltári erődökre és kikötőépítményekre. Egész reggelig tartó nagy tüzek jelezték a két támadás eredményét.

Tangeri és algercirászi megfigyelők beszámolnak arról, hogy ezúttal különösen nagy támadások érték Gibraltár löszerraktárait és az erődépítményt. Már az első támadás alkalmával ledobott bombák hárképtelenné tették angol parti ütegeket. Azt hiszik, hogy a bombák teljesen elpusztították a kizsugárzó löszerraktár egy részét. Az amerikaiak elmondják, hogy az egész gibraltári sziklatömb lángoló fűzfányi képre emlékeztet. Mindenféle magasságra szökkenő lángok csapnak fel. Nyilván találat érte a messzehordó partütegeket és élelmiszerraktárakat.

Mi történik az albán határon

Tirana, aug. 22. (Stefani) A Tomori c. albán lap úgy értesül Algirocastóból, hogy Csamuri görög lakossága között két nap óta fegyvereket osztanak ki. A görög hatóságok komitácsi bandákat szerveznek, hogy megfélemlítsék a határmenti albán lakosságot. Janinába egy csendőrkülönítmény érkezett, hogy átvegye a bandák vezetését és néhány napja tárgyalások folynak az ismert bandavezérekkel. Janina vidékén különben két angol fejt ki rejtélyes tevékenységet. A görög rendőrség tovább folytatja a janinai és esamuri albánok üldözését. Több határmenti albán köz-

ségben sok albán letartóztattak. A janinai törvényszék 3 hónapi börtönrre ítélte őket rémhírtérjesztés miatt. Szófia, aug. 22. (Stefani) Sokan, akik Albánia különböző vidékeiről érkeztek vissza, megerősítik, hogy az egész országban teljes a nyugalom. Nyome sincs annak, mintha olaszellenes forradalom tört volna ki, mint az angol hírvérsé állítja. Eppen ellenkezőleg az albán nép fel van háborodva ezek miatt a híresztelések miatt, amelyekkel sötét tervek akartak leleplezni. Ugyancsak nagy az elkeseredés a görögországi albánok üldözése miatt. (MTI.)

Negyven japán diplomatát visszarendeltek

Tokio, augusztus 22. (Német TI.) Macuoka japán külügyminiszter csütörtökön visszarendelt negyven diplomáciát képviselőt, köztük az amerikai, franciaországi, brazíliai és kínai nagykövetet, valamint a mexikói, spanyolországi, kanadai, iráni, délafrikai, afganisztáni, perui, magyarországi, argentinai, finnországi romániai, chillei, kolumbiai, venezuelai, lettországi, pana-

mai, egyiptomi és bolgár követet. A Domei Iroda úgy hiszi, hogy még más nagyköveteket és követeket is fog visszahívni, egyidejűleg pedig szokatlanul nagy változások várhatók a külügyi hivatal vezetőinek sorában. — Macuoka külügyminiszter ebben a lépcsőben látja az általa megkezdett diplomáciai átszervezés megvalósításának feltételeit. (MTI.)

Amerika angol támaszpontokat bérel

Washington, aug. 22. (Reuter.) Roosevelt elnök csütörtökön kijelölte az amerikai-kanadai vegyes védelmi bizottság amerikai tagjait. A Fehérházban csütörtökön este kijelentették, hogy rövidesen nyilvánosságra hozzák mind az amerikai, mind pedig a kanadai bizottsági tagok névsorát. A kormány érdekelt tagjai csütörtökön megbeszélést folytattak Roosevelttel az Atlanti óceáni angol támaszpontok kibérlésének nyilatkozatát nem adták ki.

Washington, aug. 22. (Reuter.) A képviselőház csütörtöki ülésén egyhangulag elfogadta és átküldte a szenátusba azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében az elnök lefoglalhatja a kivitelt nem engedélyezett hadfelszerelési szállítmányokat. A javaslat első sorban bizonyos géprendelésre vonat-

kozik, amely már elszállításra vár Oroszországba. (MTI.)

Rövid táviratok

Moszkva, aug. 22. (Reuter.) Cripps moszkvai angol nagykövet látogatást tett Mikoian szovjet külkereskedelmi népbiztosnál. Megbeszélésük három negyedóra hosszat tartott.

BERLIN, augusztus 22. Kettel vezértábornagy, a véderő főparancsnokának főnöke szívélyes hangú táviratban szerencsekívánatait tolmácsolta Badoglio tábornagnak az olasz erők kelet-afrikai győzelméhez.

Berlin, aug. 22. A Német TI értesítése szerint Wick főhadnagy a szerdai légiharcok során együléses vadászgéppel 21-ik ellenfelét lölte le. Máyer századosnak egy másik kiváló repülőbiztonsági 15-ik ellenfelét sikerült lelőnie. (MTI.)

Hová
tünteti

BARI VARI a galambokat? Kérdi az egész város.

A román kormány falragaszal Déldobrudzsa falvaiban

A román lakosságot felszólítja: maradjon helyén, míg jelt nem kap az eltávozásra

Bukarest, aug. 22. (Német TI.) A román kormány a Bulgáriának átadandó Dél-Dobrudzsa falvaiban falragaszokat jelentet meg, amelyben felszólítja a lakosságot, hogy maradjon helyén, mert semmi ok nincs arra, hogy házát és vagyonát otthagyja. A falragaszokban a továbbiak során felszólítja a lakosságot, hogy nyugodtan takarítsa be termését és maradjon gazdaságaiban, amíg a kormány megadja a jelt az eltávozásra. Ezek a falragaszok, amelyek csak román nyelven jelentek meg, csak a déldobrudzsi román lakossághoz szólnak. (MTI.)

Bukarest, aug. 22. (Stefani.) A bel-

Mária királyné szívét már elvitték a déldobrudzsi Balcsikból

Bukarest, aug. 22. (Reuter) A Románia által Bulgáriának átengedett terület két tartományt foglal magában: Durostort és Caliacrat, valamint Balcsik városát. Az elhunyt Mária királynénak a királyi palota kápolnájában elhelyezett szívét már el is szállították. A bolgár csapatok már készen állnak a dobudzsai határon, hogy meg-

szállják az átengedett területeket, mielőtt az egyezményt aláírják.

Dobrudzsát annak idején három óra alatt szállják meg és a surlódások elkerülése végett azonnal életbeléptetik a bolgár közigazgatást. Mária királyné szívét a Bukarest közelében lévő királyi sírboltban helyezték el.

Francia partokról nehéz ütegek bombáztak egy angol hajókaravánt

London, aug. 22. (Reuter) A francia partokról nehéz ütegek egy hajókaravánt bombáztak. Később ugyanazt a hajókaravánt német bombázógépek támadták meg. A 12 ellenséges repülőgép ellen angol vadászgépek vonultak fel. Heves harc fejlődött ki a tenger felett és megfigyelték, hogy két gép a vízbe zuhant. (MTI.)

London, augusztus 22. (Reuter.) A francia parton felállított német ágyúk tüzeltek egy hajókaravánra, amely a csatornán haladt. Ilyen eset még nem fordult elő a háború kezdete óta. Az angol tengerparton állók láthatták a

német ágyúk tüzeinek fellobbanását. Egyszerre egész ütegek tüzeltek. A bombázásban úgy látszik résztvett valamennyi tengerparti ágyú Calais-tól Boulogne-ig. Pár perccel 11 óra előtt, amikor az élen haladó hajók az egyik partmenti kikötőt megközelítették, heves ágyútűz indult meg. A francia partokról egy hatalmas vízoszlop csapott fel a tengerből. Az ágyúdörgés megrémegtette a csatorna partján levő angol városok házáit. A köd mögött szorosan villant fel az ütegek tüzeinek fénye. (MTI.)

Ismeretlen repülő felgyújtották a gibraltári erődöt

Madrid, augusztus 22. Valamennyi lap részleteket közöl ismeretlen nemzetiségű repülőgépek, Gibraltár ellen intézett újabb bombatámadásairól. Az első gép feltűnése után, amelyet valószínűleg eltaláltak a léghatárító ütegek, kelet felől több repülőgép közeledett és ék alakban leereszkedve, négy bombát dobott le.

A bombák olyan hatalmas tűzvesztést támasztottak, amelyet csak több órai erőfeszítéssel sikerült eloltani. Később ugyancsak keleti irányból érkező repü-

lőgépek bombái újabb tüzeket okoztak és több embert megsebesítettek. A repülőgépek azután sértetlenül eltávoztak.

Az »Associated Press« Lalineából jelenti, hogy a gibraltári erődítmény a bombázás után reggel tűzhányóhoz hasonlít. A lángok derengése az erőd magaslata felől látszik, ahol nyilvánvalóan találat érte a nagy lötvolságú ütegeket, valamint a löszraktárakat. A lángok Lalineából és Algecirásból is tisztán láthatók. (MTI.)

Egy milliárd dollár amerikai fegyverkezésre

Washington, augusztus 22. A képviselőház elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely ötszáz millió dollárt engedélyez a ki- és beviteli banknak arra a célra, hogy kölcsönöket adhasson az amerikai államok kivételi feleslegeire s így — Roosevelt követelésének megfelelően — erősítsék Latin-Amerikát „a kívülről jövő gazdasági nyomás” ellen. A törvényjavaslat továbbá egymilliárd dollárt engedélyez az amerikai fegyverkezési ipar kiépítésére. 186 szavazattal 140 ellenében nem fogadták el azt a javaslatot, hogy ne adják meg a ki- és beviteli banknak szánt összeget. Ugyan csak visszavetették azt a póttindítványt, hogy ne adjanak gazdasági kölcsönöket

a nyugati féltekén fekvő francia és angol birtokoknak, beleértve Kanadát is.

Eljuttatták Angliához a német jegyzéket az ejtőernyősök ügyében

London, aug. 22. (NST) Angol hivatalos részről megerősítik, hogy svájci közvetítéssel német jegyzéket kapott Anglia az ejtőernyős katonákra vonatkozóan. A német jegyzék leszögezi, hogy az ejtőernyősök rendes katonák, a német hadsereg reguláris tagjai és éppen ezért a nemzetközi jog határményainak megfelelő bánásmódot igényel számukra.

Pop Valér visszautazott Turn-Severinbe

Bukarest, aug. 22. A reggeli lapok jelentése szerint Pop Valér, a Turnu-Severinben tárgyaló román bizottság elnöke visszautazott Turnu-Severinbe. Dragalina tábornokot, a katonai bi-

zottság vezetőjét Bukarestbe rendelték. Valimarascu propaganda főnök, a turnuseverini tárgyaló bizottság tagja szerdán délben fölkereste a magyar katonai küldöttség vezetőjét.

A bolgár-román tárgyalások több hétig elhúzódhatnak

(Róma.) A Messaggero bukaresti jelentése szerint a román-bolgár tárgyalások előrehaladnak és jelenleg már sok technikai kérdés tanulmányozása van soron. Tekintettel arra, hogy igen sok technikai kérdés megvitatásáról van szó, a krajovai tárgyalások több

hétig elhúzódhatnak. Mindemellett ki- zártan tartják, hogy a bolgár és a román bizottság tárgyalásait megszakítsa. A két ország feltétlenül teljes megoldást akar létrehozni mindazokban a kérdésekben, amelyek 1912 óta a két ország viszonyát megzavarták. (MTI.)

Találjon egymásra a gazdatársadalom!

Az országos gazdakamara elnökének beszéde

Az Országos Mezőgazdasági Kamara tegnap Budapesten rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést 12 óra után nyitotta meg Kluen-Héderváry gróf elnök. Megnyitó beszédében ismertette a mai rendkívüli közgyűlés előzményeit, azután általános helyeslés közben a következőket mondta:

— Ismételnem kérem a tagokat, hogy e sorsdöntő időkben tegyenek félre minden mellékes szempontot és most, amikor a gazdasági élet új utakra tér, találjon egymásra a gazdatársadalom és a maga összefogásával erősítse meg a kamara munkáját azzal, hogy a gazdasági élet új útjain a magyar mezőgazdaság minél jobban biztosítható legyen. Ma nincs idő arra, hogy személyeskedésekkel forgácsoljuk szét erőinket. Még ha volna is vélt személyes sérelem, ma ezeknél sokkal fontosabb dolgaink vannak. A mezőgazdaság jövőjét kell valószínűleg hosszabb időre megalapozni. Ezért arra kérem ismétellen a kamara tagjait, zárjuk le véglegesen a megalakulás formáit és kezdjük meg minél előbb az érdemi munkát. (Percekig tartó taps az egész teremben.) Merem állítani, hogy ha a

mellékes kérdéseket félretesszük, az érdemi munkában nem lesz közöttünk különbség, mert mindnyájan a magyar mezőgazdaság jövőjét és boldogulását akarjuk biztosítani. (Eljenzés, taps.)

Láng Lénárd, Vass Lajos, Hegyesi Károly, Madarász Zsigmond felszólalásai után Festelich Domonkos gróf utalt arra, hogy a petróleum-, benzin- és fakérdés helyes megoldása érdekében működjenek közre az összes gazdák. Javaslatokat kér erre vonatkozólag és a földművelésügyi minisztérium támogatását. Kéri a földművelésügyi minisztérium jelenlévő képviselőjét, hogy a gazdatársadalom kívánságairól háladéktalanul tájékoztassa a minisztert.

Több hozzászólás után Kluen-Héderváry Károly gróf elnök bejelentette, hogy mivel a kamara csak akkor tekinthető megalakultnak, ha a három alelnököt megválasztják és a lemondott választmányi tagok helyébe új választmányi tagokat választanak, kérte, hogy a választások megtartására a földművelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében küldjenek ki jelölőbizottságot.

Új rendelet a légoltalomról

Mindenkit ki kell képezni a légoltalmi tudnivalókra.

A lakóházak légoltalmának megszerzését a közelmúltban megjelent több honvédelmi miniszteri rendelet szabályozta. Most az önvédelmi, tehát a lakóházak és hasonló elbírálás alá tartozó egyéb épületek és lakások légoltalmi kiképzésére vonatkozóan rendelkezett a 83500—Eln. Lg. 1940 H M szám alatt a honvédelmi miniszter. A nagypontosságú új rendelet alapvető rendelkezése.

Mindenkit ki kell képezni a légoltalmi tudnivalókra, még azokat is, akik a lakóházi személyes légvédelmi szolgálat alól mentesítve vannak. Az épületek légoltalmi őrségszolgálatát és azok helyetteseit a Légoltalmi Liga oktatói képezik ki, a lakókat pedig az őrségszolgálatosok. Az őrségszolgálatosok és két helyettese kiképzésére a háztulajdonos az első kiképzési évben személyenként 2 pengőt, összesen 6 pengőt, a következő években személyenként 1—1 pengőt, összesen tehát 3 pengő térítést tartozik fizetni. A lakók kiképzése díjtalan. Az őrségszolgálatosok kiképzése október elsején kezdődik.

Az új rendelet előírja, hogy minden lakóház kapualjában ki kell függeszteni a kiképzésre vonatkozó légoltalmi tájékoztató hirdetményt. Az őrségszolgálatosok ezenkívül köteles a kiképzendő lakókról névjegyzéket is vezetni és magánál őrizni.

A 83.500—Eln.o Lg. 1940 H M számú rendeletben előírt nyomtatványt, hirdet-

ményt a Légoltalmi Liga hivatalos lapja kiadóhivatala, Budapest, Mussoliniter 1. szám árusítja. A rendeletben meg szabott árban a rendelet teljes és hivatalos magyarazattal ellátott szövegét pedig a Riadó augusztus 15-iki száma közölte, amely még kapható.

Moszkva cáfolja az állítólagos orosz-görög-lörök szövetség híreit

Moszkva, aug. 22. A Szovjet Távirati Iroda szerint merő kitaláláson nyugszanak és alaptalanok a külföldi lapokban a legutóbbi időben közölt értesülések, amelyek szerint a Szovjetunió, Törökország és Görögország tárgyalásokat folytat, illetve folytatni szándékozik szövetség megkötése céljából. (MTI.)

Román delegátusok udvariassági látogatása a Zsófia-hajón

Turnu-Severin, augusztus 22. (MTI.) Valimarascu, a román külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője a Ivanovici vezérkari ezredes csütörtökön délelőtt újabb udvariassági látogatást tett a „Zsófia” hajón. A román vendégeket Náday István altábornagy, Rakolczay László vezérkari őrnagy és Ujváry Dezső követségi titkár fogadta.

HUNGÁRIA
filmszínház
Telefon: 24-71. szám.

Ma utoljára
a Robert Stolz zenéjü kacagató vigjáték:
Méltóságos asszony
Főszerepben: HALMAY TIBOR, HANS MOSER, GUŠTI HUBER és THEO LINGEN

Előadások:
d. u. 5, 7, 9 órakor!
Világhíradó!

A debreceni Zenede a legnagyobb vidéki zenekola az országban

Beszámoló a Városi Zenekola elmúlt tanévéről.

Gazdag tartalmú, magas színvonalú évkönyv jelent meg, dr. Baranyi János igazgató szerkesztésében a Városi Zenekola 1939-40. tanévéről, minden tekintetben méltó beszámoló Debrecen város zenei iskolájának magyar szellemétől áthatott, kiváló minőségű munkájáról.

Dr. Baranyi János mélyszántó, értekes, eredeti gondolatokat felvett „Jegyzetek a zeneoktatásról” c. tanulmánya vezeti be az évkönyvet. Kitérően tapint itt rá zenekolánk művész igazgatója a zenei tanítással leg súlyosabb körülményére, a zenei kontárok nélküli végzetetett tanítással, melyen nagyon sok tehetség megy tönkre. Nagyszerűen cáfolja meg dr. Baranyi János a „zenekolában nem tanítanak egyénileg”, ott tömegtanítás folyik hangzatos és divatos frázisok állításait, amikor rámutat arra, hogy éppen a zenekolában tanítanak egyénileg minden növendéket és egy órára maximálisan 3-4 növendék van beosztva. A képzett pedagógus ezalatt az idő alatt sokkal eredményesebb munkát végez, mint az a kontár, aki a növendékekkel órákon át gyakorol, amint ezt a zenekolákban célt kitűnő eredmények is igazolják.

Kitűnő írás, hasznos tanácsadó Búza Gábor tanár cikke, a hegedű gyakorlásáról.

Az elmúlt tanévben a zenekola kiváló tanári karába a városi törvényhatóság kigyűlése egyhangúlag rendes tanárrá választotta Elefánthy Máriát, a kiváló pedagógust, aki 17 éve működik az intézetnél kiváló eredménnyel — Búza Gábor tanár a kollégiumi tanítóképzőben, Galánffy Lajos tanár pedig az újonnan létesített nyíregyházi zenekolában tanított a lefolyt tanévben.

A Városi Zenekolának az 1939-40. tanévben 346 növendéke volt s ezenkívül harminc levante tanult fúvós hangszerek szakon, joggal írja tehát az évkönyv, hogy az intézet a budapesti Zeneművészeti Főiskola után a legtöbb növendéklétszámmal rendelkező és legjobban felszerelt intézete az országnak melyben a legmodernebb pedagógiai tapasztalatok alapján folyik a tanítás. Az intézeti tanításhoz szervesen kapcsolódik a már hét éve működő zene-előkészítő (ovoda) tanfolyama, ahol játékos alapon fejlesztik a gyermekek hallását.

Az évkönyv magas színvonalú munkát tükröz vissza. A komoly művészi színvonalat képviselő növendékhangversenyek száma 18 volt a tanév folyamán, ezenkívül 10 nyilvános hangversenyt, hat házi hangversenyt, 2 gyermekkoros előadást rendeztek. Ezenkívül az ének-lótanszakos növendékek két külön estet rendeztek, melyen olasz szerzők műveit, áriákat és ódalok szerepeltek. „Házi muzsikálás” eszméjének szentelt esten dr. Baranyi János igazgató felhívta a közönség figyelmét arra, hogy újból életre kell kelteni az otthonokban elhanyagolt komoly muzsikálást s kamara-zene művelést. Igazi művészi élmény emléket elevenít fel az évkönyv a Hubay, Mozart, Romantikus, Magyar és Zenekari-estre való utalással. A zongora-esten önálló műsorral, nagy sikerrel szerepelt Fehér Vera, dr. Baranyi János kiváló tanítványa. A gyermekkoros két előadása, a „Nagykarácsony éceakája” és „Piros pünkösöd” igazi gyönyörűség volt népelemek, népszokások összegyűjtött kincsével. Minden elismerést megérdemelt a betanítás nehézségét végző Elefánthy Mária tanárnő.

Végül, mint a Városi Zenekolában folyó értékes, nagyszerű zeneoktatás dokumentumát, leközljük azoknak a növendékeknek a névsorát, akik az el-

mult tanévben a Zeneművészeti Főiskolán sikeres magánvizsgálatot tettek:

Zongora-főtanszakon: Dr. Baranyi János növendékei közül: Fehér Vera IV. akad. osztályból jeles eredménnyel. — Galánffy Lajos növendéke: Zemplényi Kornél I. akad. osztályból jeles eredménnyel. — Hegedű-főtanszakon: Búza Gábor növendékei közül: Szathmári Endre a tanárképzőbe nyert felvételt. Szűcs Mihály I. akad. osztályból: kitűnő és Horváth Viktor I. akad. osztályból jeles eredménnyel. — Z. Csanak Mária növendékei: Bokor Imre I. akad. és Silberer Rózi II. akad. osztályokból:

kitűnő eredménnyel. — Celló-főtanszakon: Erdész Mihály növendéke Papp László I. akad. osztályból: jelesen. — Énekfőtanszakon: G. Hoór Tempis Erzsébet növendékei: Kocsis Judit I. akad. o. kitűnő, Kalsz Anna II. akad. o. jeles. Papp Judit I. akad. o.: jeles. Szabó László II. akad. o.: jeles. Mohácsy Zoltán III. akad. o.: jeles és Boray Ilona I. akad. o.: jó eredménnyel. Turján Vilma volt növendékét felvették az operai tanszakra. — Zeneszerzés főtanszakon: Szabó Emil növendéke: Gábor József az I. akad. osztályból: jó eredménnyel. — Mellék-tanszak vizsgákra: Összhangzattan, forma-tan, modulatio, általános és magyar zene-történet, zeneszerzéstől Szabó Emil a zongora-mellék-tanszakosokat Hécht Margit és Lukács Jenő készítettek elő a vizsgázó növendékeket szép eredménnyel. — Papp Tibor óraadó tanár oboafőtanszakos növendékét, Vargha Elemétt, a Székesfehérvári Zenekar tagul szerződtette.

Halál lett a korcsmai bábjáték vége

A debreceni tábla nyolcévi fegyházra ítélte a garázda legényt

Monostorpályiban a kocsmában mulatoztak április 14-én Szilágyi István, Farkas János és Marjai Imre földműveléslegények és bábjátékosok játszottak. Marjai és Szilágyi összeeszeszték játék közben és Marjai sértő szavakat is mondott Szilágyinak. Verekedésre nem került sor a legények között. Késő este, mikor a kocsmából távoztak, Szilágyi az előresiető Marjai után ment és a kocsmá udvarán magához vett akácfakarróval alaposan fejbe-vágta. Marjai az ütéstől a földre szédült, Szilágyival együtt haladt Farkas János, aki még biztatta társát, hogy üsse meg tovább Marjait. Szilágyi megfogadta a biztatást és valóság-gul szétverte a szerencsétlen legény koponyáját. A meghalt legényt otthagyták

az útfélen és hazamentek. A csendőri nyomozás, majd a bírósági eljárás során sem tudta elfogadható okát adni Szilágyi annak, hogy miért verte agyon Marjait. Azt mondta, hogy italos volt és Farkas is biztatta, hogy csak üsse. A debreceni törvényszék Szilágyit elítélte az emberölés miatt nyolcévi fegyházra, Farkast mint bűnrészt egyévi börtönrre. Az elítéltek nem nyugodtak meg az ítéletben és így a debreceni tábla dr. Baróthy tanácsa elé került az ügy csüörtörtökön délelőtt. A tábla a bizonyítékok alapján helybenhagyta Szilágyi nyolcévi fegyházbüntetését, Farkas János büntetését egy eszlen-dőről két eszlendőre emelte fel. Az ítélet nem jogerős.

A vásáros-Pollák, az éhségstrájkos-Fekete és a többi zsebes a debreceni rendőrség fogdájában

Kézrekerült a teljes debreceni zsebtolvajbanda

A debreceni rendőrség bünyűi osztálya szisztematikus munkával tisztogatta meg Debrecen a bűnözőket. A kasszafurók és betörők után kézrekerült az a zsebtolvajbanda is, mely főleg a nagyalomáson és vásárokon követett el zsebmetszéseket.

A debreceni rendőrség rájött arra, hogy a zsebtolvajok főfészke a nagyalomás perronja, ahol a vonatok indulása előtt beszálláskor a nagy forgalomban előre törekvő tömegbe befurakodnak és zavartalanul működhetnek. Detektívek lesbe álltak és így került kézre Fekete József, a banda vezére, aki Budapestről jött Debrecenbe Polláknak, aki a nagy tömegben angolnán módjára siklott el és sikerült is el-tünnie. Feketét elfogták a detektívek és a kihallgatás során a bandavezér mindent beismer. Megállapították, hogy Feketének nem kevesebb, mint 13 esetben volt dolga a rendőrségen és a tizenharmadik lebukását annyira szívére vette, hogy éhségstrájkba kezdett. A koplalás ötödik napján azonban meguntta ezt és ma már vígan isz-sza a tejet, mellyel koplalásra legyengült gyomrára tekintettel táplálják. Feketét azután elvitték előbb Nyír-egyházára, ahol a banda másik két tag-ját fogták el, most pedig csendőrök jöttek érte és Körmenre szállították, ahol ugyancsak elfogott zsebtolvaj-okkal szembesítik.

ségeket tartott vásárookra ment, ahol 17 esetben követett el lopásokat. Általában a vásárokon szeretet működni és ezért alvilági körökben vásáros Polláknak nevezik.

Pollák Dávid kihallgatását a tegnapi napon fejezték be a debreceni rendőrségen és utána őt is Körmenre vitték az ottani csendőrség tagjai. Pollák engedelmesen ment a csendőrökkel társával, Fekete Józseffel együtt, aki csak azt kérte, hogy ne bilincseljék meg. — Azért, hogy egy kicsit szőkös hírem van, tessék csak megbizni bennem. Nem szeretem, ha megszorítják a karom a bilincset...

A csendőrök azonban nem teljesítet-ték a szőkös híru Fekete kívánságát és megbilincselve szállították el Debrecenből, ahova csak a körmeni és más városokban megtartott helyszíni szemle után szállítják vissza.

A Debrecenben nyaraló kárpátaljai gyermekek szombaton tartják búcsúünnepélyüket

A Debrecenben nyaraló kárpátaljai gyermeke 42 tagú fiúcsoportjának nyaralása is véget ér a héten és vasárnap elutaznak Debrecenből vissza a testvér-községekbe.

A ruszin gyermekek hagyományos szokás szerint megkapó ünnepséggel vesznek búcsút a várostól. Ezen az ünnepélyen magyar és ruszin dalok, vers-ek kerülnek előadásra, tornaszámokat mutatnak be és egyben tanúságot tesznek a magyar nyelvben való előhaladásukról. Különösen nagy érdeklődés-re tartanak számot szavalókórusaik.

Emeli az ünnepély érdekességét, hogy abba az idén belekapcsolódnak azok a debreceni gyermekek is, akik egy hónapig Szinevéren nyaraltak a nyáron és szintén magyar és ruszin dalokat és költeményeket adnak elő. A kedves, megkapó ünnepély szombaton délután négy órakor veszi kezdetét a DTE-pálya közelében levő nyaraló hely-en.

Kávéház és szálloda

jómenetelű üzem berendezéssel vagy anélkül bérbeadó. Cím a kiadóban.

Szemle a Repülőklub repülőterén

Vitéz dr. Laborczffy Rezső tegnap délelőtt dr. Stepper Károly polgármesteri útkar, a Debreceni Repülő Club kapitánya kíséretében szemlét tartott a Repülő Club repülőterén, ahol fārad-hatatlan, értékes munkával folyik a sportrepülők kiképzése. A néhány he-tes kiképző munka után már öt repülő van, aki önállóan tud repülni, ami nagyszerű teljesítmény és egyaránt dí-cséri a kiképzésre jelentkezett sport-repülők fāradhatatlanságát, ambicióját és az oktatók lelkiismeretes munká-ját. Valamennyi résztvevője a kiképző munkának kitűnően halad. Vitéz La-borczffy Rezső nagy meglepéssel nyilatkozott a látottakról és elragadta-tással szemlélte a debreceni sportrepü-lők pompás munkáját.

Craadjik holland követ Debrecenben és a Hortobágyon

Craadjik holland követ a debreceni idegenforgalmi hivatalhoz érkezett ér-tésítés szerint augusztus végén felesé-gével és családtagjaival együtt Debre-cenbe érkezik, majd innen a Horto-bágyra megy, ahol vadkacsavadászaton vesz részt. A holland követ hortobágyi tartózkodása alatt a csárdában fog megszállni.

Spanyoljárvány Havannában — 100 ezer beteg

Portoricói jelentés adja híru, hogy a szigetén veszedelmes spanyoljárvány tört ki. Az 1,8 milliónyi lakossághól százezeren betegedtek meg eddig, ezek közül kétszázan meg is haltak.

Szerbiában havazik

Belgrádi jelentés szerint Szerbia kül-önböző részeiben szerden igen nagyot zuhant a hőmérséklet. A nagyobb he-gyeket hó borítja és a kirándulókat csak nagy nehézségekkel tudták biz-tonságba helyezni. Montenegróban különösen viharos az idő és még a rendes repülőjárat gépe sem tudott leszállani, visszatért Belgrádba.

Húsz vagon tűzifát kapnak az alföldi gyermekotthonok a huszti járás közönségétől

Az Egyesült Női Tábor díszgyűlést tartott a tegnapi napon Budapesten és ezen osztották ki a BIOSZ 500 pengős biztostási kötvényeit, melyet Horthy Miklós országglásának huszadik évfor-dulója napján, március elsején szüle-telt gyermekek kaptak.

Bernáthné Ulrich Irma a díszgyűlé-sen bejelentette, hogy a huszti járás hazafias közönsége nemzetiségekre való tekintet nélkül 20 vagon tűzifát ajándékozott az alföldi gyermekotthon-ok téli fűtésére, viszonzásul azért, hogy az Alföld népe a nyáron vendégül lássa a kárpátaljai gyermekeket.

Vasúti katasztrófa Pozsony mellett

Szerdán este a Pozsony—uszori sze-mélyvonat a Danubius-gyár átjárójánál elkapott egy éppen arra haladó teher-gépkocsit és pozdorjává zúzta. A teher-gépkocsi hat utasa szörnyethalt. A sze-mélyvonat mozdonya kisklított s a mozdonyvezető meg a fűtő könnyebb sérü-léseket szenvedtek. A személyvonat utasait társasgépkocsin szállították a magyar határra.

Esti Magyarország

A legkésőbbben megjelenő délutáni lap, tökéletes, mert felöleli a nap összes eseményeit!

Miért nem kapható kellő mennyiségben zsír és szalonna Debrecenben?

Nyilatkozik Gábor László, a húsiparos szakosztály elnöke

Debrecenben két nap óta nem lehet kellő mennyiségben úgynevezett fehér hentesárut, zsírt és szalonnát kapni. A közönség széles rétegeiben meglehetősen aggodalmat váltott ki ez a jelenség és megindult a találgatás, mi lehet az oka a fehéráru rejtélyes eltűnésének. Magunk részéről Gábor László húsiparos szakosztályi elnökhöz fordultunk, hogy világítsa meg a jelenség okát.

— Nem titok a közönség előtt — mondotta Gábor László elnök, — hogy az elő sertésárak az elmúlt hetekben lépcsőzetesen emelkedtek. A henteseknél jelenleg érvényben levő árakat nyolc héttel ezelőtt állapították meg, amikor a sertés ára 1.30—1.32 pengő volt, míg ma 1.45 pengő. A legutóbbi áremelés nem terjedt ki a zsírra és szalonnára. E pillanatban tehát az a helyzet, hogy azt a zsírt, ami a mi kalkulációnk szerint egy húsiparosnak a legutolsó hétfői, tehát egy pengő 45 filléres sertésárak mellett két pengő 56 fillérben van, két pengő 02 fillérért kel-

lene adnunk. Az elmúlt hetekben erre a körülményre rámutatva többször vezettünk küldöttséget az árkormánybiztoshoz és a holnapi nap folyamán küldöttségileg kérjük Lossonczy István főispán úr közbelépését is. A termelők, amellet hogy hétről hétre drágábban adják a sertést, nem is viszik azt kellő mennyiségben vásárra. Ilyen körülmények között nem lehet csodálni, ha nincsen fehéráru az üzletekben, hiszen annak minden egyes kilóján több, mint 50 fillér veszteség volna. Jól tudom, hogy nagy felzúdulást keltett a közönség körében az, hogy nem kapható kellő mennyiségben zsír és szalonna, ez érthető is, sokan árucelrejtéssel is vádolják a húsiparosokat. Erre nézve én már a tegnapi napon kijelentettem a rendőrségnek, hogy razziazza le a hatóság az összes hentesüzleteket, én tudom, hogy nem találnak ott elrejtett árut... Az egész jelenség oka az élő sertés magas ára és a esekélyszámú felhajtásra vezethető vissza.

Trockij sérüléseibe belehalt

Hírt adunk már arról, hogy Trockij Mexikóban vasbottal leütötte egyik vendége és Trockij életveszélyes koponyasérüléssel került a kórházba. Csütörtökre virradó éjszaka Trockij meghalt a kórházban, mert agyvelejét és súlyos roncsolás érte.

A merénylő elmondotta, hogy Párisból utazott Mexikóba, csak hogy Trockij közelében lehessen, akinek eszméiért jelkesedett. Trockijból azonban kiábrándult többször beszélgetés után és azért ölte meg a „világ üdvösségére“. A merénylő Johnsonnak a kedvesét a mexikói rendőrség letartóztatta, Johnson 36 éves, perzsa nemzetiségű, Teheránban született.

MILÁNÓ, augusztus 22. A Trockij ellen elkövetett merényletéről a Corriere della Sera a következőket jelentti:

A merénylőt Tru-kij testvére szonnal elfogta és összeverte. Frank Jacques, a merénylő francia kommunista, egyik leggyakoribb vendége volt

Trockij házában. A merénylet napján Trockij vaesorára hívta meg — mint a nyomozás megállapította — és Jacques ezt az alkalmat használta fel a gyilkossági kísérlet végrehajtására. A mexikói rendőrség egyébként a Trockij-villát körülzárt és senkit sem enged be.

Az olasz lap ezzel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy Trockij ellen már két hónappal ezelőtt is merényletet kíséreltek meg ismeretlen tettesek. A merénylők akkor körülvették Trockij villáját és gépfegyverrel löttek be az ablakokon, Trockij valóságos esodálhatáros módon, sértetlen maradt. Azóta azonban nagyon idegen lett, mert állandóan újabb merénylettelől félt. A volt szovjet külügyi népbiztos már négy éve él Mexikóban.

Trockij merénylőjének kedvesét, Sylvia Angetovot a mexikói rendőrség letartóztatta.

A bolíviai külügyminiszter huga magyar újságíró férjével együtt Debrecenbe jön

A »Debrecen« hasábjain néhány évvel ezelőtt nagy feltűnést keltettek azok színes, érdekes, művészi szépségű stílusban írt tudósítások, melyeket Gáspár László újságíró küldött lapunknak Berlinből. A kiváló újságíró, aki Gáspár Ferencnek, a világhírű magyar világtudósának és egyetemi tanárnak, az »Öt világérez« c. híres mű szerzőjének fia, azóta csodálatosan érdekes, színes karriert futott be. Jelenleg a két legnagyobb délamerikai lapnak, a »La Razon« és »El Universal«-nak tudósítója és a tegnapi napon kellett volna megérkeznie egyhetes debreceni és hortobágyi tartózkodásra... A debreceni Idegenforgalmi Hivatal azonban a tegnapi napon táviratot kapott a Budapestben tartózkodó Gáspár Lászlótól, melyben jelzi, hogy csak augusztus 27-én érkezik. Nem egyedül jön, hanem feleségével, aki Ennita Nielsen Reyes, a bolíviai külügyminiszter testvérhuga.

Rendkívül érdekes, romantikus történet az, hogy hogyan ismerkedett meg Gáspár László feleségével. Akkor Gáspár László Berlinben élt és a nagy politikuskok és uralkodók újságírójának nevezték. Nagy feltűnést keltettek többek között Hitlerrel, Mussolinivel foly-

tatott beszélgetéseiről megjelent interjúk. A magyar újságíró feleségével Göbbels német propagandaminiszternél tartott estélyen ismerkedett meg, ahol megjelentek Ennita Nielsen Reyes és bátyja, a későbbi bolíviai külügyminiszter, Bolívia akkori berlini követe is. A politikai estély milieujében kivirágzott szerelemből csakhamar házasság lett és Gáspár László azóta jókedvűen szokta megjegyezni:

— En csak mintaférj lehetek, ha arra gondolok, hogy feleségem négy fiúvére, négy hatalmas, atlétatermetű spányol férfi azzal bocsátott el bennünket, hogy aztán nagyon vigyázzak a feleségemre.

Maga Gáspár Lászlóné, Ennita Nielsen Reyes kitűnő festőművész, csodálatosan szép tájképek festője. Már hónapok óta tartózkodik Magyarországon férjével együtt és ezalatt bejárták a Felvidéket, Lillafüred környékét és most a hortobágyi pusztá varázsos hangulatából fog képsorozat születni ecsetje alatt. Gáspár László pedig Debrecenről és a Hortobágyról küld cikksorozatot délamerikai lapoknak.

Gáspár László egyike a legérdekesebb világhírű magyaroknak. Öt éves koráig Kínában élt, aztán édesapjával együtt hazakerült Magyarországra. Örökölte atyjának, a kiváló tudósnek világtudó hajlamát és már húsz éve él külföldön. Előbb a »Debrecen«, majd »Nemzeti Újság« és »Uj Nemzedék« tudósítója volt Berlinből és Párisból. Aztán amerikai nagy lapok munkatársa lett. Bejárta csaknem az egész világot és most eljut Debrecenbe is, ahol évekkal ezelőtt színes, érdekes cikkei a »Debrecen« hasábjain nagy feltűnést keltettek.

Hóry András, a magyar küldöttség vezetője kolozsvári származású

A Kolozsváron megjelenő »Ellenzék« című lap tudósítója a múlt héten beszélgetést folytatott Hóry Andrásal, a magyar delegáció vezetőjével.

— Megvallom — írja az Ellenzék riportere —, hogy elfogódottságot éreztem, amikor beléptem a hajó kis szalonjába. Volt ebben a elfogódottságban a lokalpatriotizmus hüszkeségéből is valami, hiszen Hóry András ragyogó diplomáciai karrierje Kolozsvárról, városunkból indult el. Édesapja a kolozsvári árvások köztestületben álló elnöke volt. Nyolcvanhat éves édesanyja és huga most is Kolozsváron laknak a család házában. Hóry András évről évre hazalátogat családjához.

Legutóbb a lengyel összeomlás után töltött hosszabb időt Kolozsváron és szülővárosában pihente ki a Varsóban átélt izgalmas napokat.

Hóry András visszaemlékezett a kolozsvári szép napokra, megemlítette, hogy ő maga is írt cikkeket a kolozsvári Ellenzékbe, sőt volt idő, amikor francianyelvű kiadványt is csinált az Ellenzékből.

— Két nap múlva lesz — mondotta Hóry András — az édesanyám névnappja. Eddig minden évben hazajöttem erre a napra. Ez az első eset, hogy nem fejezhetem ki személyesen jókívánságaimat...

15 angol repülőteret támadtak meg német repülőgépek

Berlin, augusztus 22. A véderő főparancsnokság jelenti:

A brit szigetek fölött végzett fegyveres légi felderítés során e hó 21-én sok ipari, kikötő- és vasúti berendezést, valamint tizenöt repülőteret támadtak meg sikeresen repülőnk. Bombatalálatokat figyeltek meg Skegness, Great-Yarmouth, Witney, Coventry, Bourne-mouth ipartelepén, valamint Bridlington kikötőberendezésében.

A southamptoni hajógyárakban több között eltaláltak egy hajót a dokkban. Anglia keleti partján támadást intéztek egy hajókaraván ellen és sikerült egy

kereskedelmi hajót bombatalálatokkal súlyosan megrongálni.

Augusztus 22-re virradó éjjel harcú repülőnk hatásos bombatámadást intéztek Londontól délkeletre fekvő repülőgyárak, valamint egy Brighton melletti fegyvergyár ellen.

Ellenséges repülőgépek augusztus hó 22-re virradó éjjel bombákat dobtak le Észak-Németországban, ezen azonban csak jelentéktelen károkat okoztak.

Az ellenség tegnap hét repülőgépet veszített, hat saját gépünk nem tért vissza. (MTL.)

Olasz hadijelentés légi és tengeri harcokról

VALAHOZ OLASZORSZÁGBAN, aug. 22. Az olasz főhadiszállás 75. közleménye:

Egy légi alakulatunk bombázta Gibraltár katonai célpontjait, egy repülőgép nem tért vissza kiindulópontjára.

A Földközi-tenger keleti részén egy olasz torpedónaszád elsüllyesztett egy tengeralattjárót és egyik tengeralattjáróknak megtorpedózott egy torpedó-

rombolót.

Légi alakulataink a Földközi-tenger keleti részén cirkálókból álló ellenséges hajórajra bukkantak. Heves bombázás alá vették. Két cirkáló ismételt találatok érték. Valamennyi repülőgépünk visszatért támaszpontjára.

Kelet-Afrikában a Kenyában fekvő Coceaánál lelőttünk egy angol repülőgépet. (MTL.)

Angol bombák 200 méternyire csapódtak le Bismarck mauzóleumától

Berlin, augusztus 22. (Német TI): Angol reptilógépek behatoltak német birodalmi terület fölé s közben az egyik angol bombavetőgép megkísérelte bombázni Bismarck friedrichauhi mauzóleumát.

A német népben igen nagy felháborodást keltett ez az újabb merénylet egy német nemzeti emlékmű ellen. Az, hogy a mauzóleumot tudatosan bombázták,

kitűnik abból, hogy a mauzóleum távol fekszik a közlekedési utaktól a nagyobh telepítésektől a friedrichauhi erdőben.

A bombatámadás során egyes bombák kétszáz méteres távolságra csapódtak le a mauzóleumtól. A támadás közzelebbi körülményeiről kitérünk, hogy az angol légihaderő megbízást kapott a német nép megszentelt helyeinek bombázására és megsemmisítésére.

A Tiszántúli Gazdakamara eredményes felterjesztése a karbejelentésekkel kapcsolatban

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felterjesztéssel fordult a földművelésügyi és pénzügyminiszterekhez, amelyben arra kérte a miniszteriumok vezetőit, hogy a késői aratásra való tekintettel adomérséklésre igényt nyújtó elemi karbejelentéseket ne csak a lábon álló terményeken bírálják el, hanem a kármegállapítások már a learatott, de még el nem csépeelt terményekre is fogantatosítsanak.

A pénzügyminiszter 119.747—1940. számú leiratában értesítette a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát, hogy ha a gabonán gombabetegség vagy hűtés közvetlen az aratás előtt következett be és ezt az illetékes városi adóhivatalnál vagy község előjáróságnál bejelentették, úgy a kármegállapításnak nem akadályozza az, ha a terményt learatták és azt a földön keresztbe vagy csomókba rakták.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara egy másik előterjesztésében arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a 78 kilogramos szokványbúza minőséget szállítsa le 76 kilogramra, ezenfelül pórtendeletben szabályozza a szokvány-nál gyengébb minőségű búzákat árát 70 kilogrammra, nehogy az ályvételleg meg-

bízott szerv az átvettelt megtagadja, vagy pedig önkényes árt állapítson meg.

Százötven százalékkal emelkedtek Erdélyben a borárak

Erdélyben az idén nem számítanak szőlőtermésre. Az időjárás különösen képen a Küküllő és a Maros mentén 80 százalékos károkat okozott s a megmaradt termést is veszélyeztetni a most felépett lisztharmat. Emiatt a borárak a tavalyihoz viszonyítottan máris 150 százalékkal emelkedtek.

Be kell jelenteni a gyapjúkészletet

Az iparügyi miniszter rendelete értelmében a gazdák kötelesek az augusztus 16-ával tulajdonukban lévő tavaszi nyírású, zsíros, háton mosott usztatott, gyárilag, vagy egyéb módon mosott, egy- és kétnyirelű gyapjúkészletüket a Futurának átvételre felajánlani. Ez a felajánlási kötelezettség olyan gyapjú-tételekre is vonatkozik, amelyeket a termelők esetleg már eladtak, de a vévő az árut ténylegesen még nem vette

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg u. 1. szám, Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata aug. 17-én reggel 8 órától aug. 24-én reggel 8 óráig: „Kossuth”, Piac u. 26. Telefon: 29-56. — „Magyar Korona”, Kálvin tér 15. Telefon: 16-06. — „Arany János”, Csapó u. 66. Telefon: 11-78. — „Hungária”, Vargakert, Soboszlai u. 4f. Telefon: 28-25.

Hősök naplója

— 1914 augusztus 23. — Nagy Lajos, volt kassai 12. közös huszárezredbeli szakaszvezető és Várady Károly tizedes gyors, határozott megítélő képességűekkel és bátor magatartásukkal tüntek ki ezen a napon a Sereth-menti Budzanownál. Századuk, mint hírszerző különítmény a Budzanowra rendezve azt a parancsot kapta, hogy a falut ketté szelő Sereth fahídját szállják meg és tartásuk. Az ellenség sűrű hullámokban nyoma előre, tüzségével olyan hevesen lötte a hidat, hogy huszárjaink kénytelenek voltak a visszavonulásra gondolni. Visszavonulásukat biztosítandó a hid padlóit felszedték és a legerősebb ellenséges tüzből a vízbe dobálták. A hidat így használhatatlanná tették. — Dolgukat végezve lóra kaptak és állandó tüzből minden veszteség nélkül visszavonultak. Mint az ezred első kitérésére érdemes vitézei, példás magatartásuk jutalmául mindketten a kisérségi vitézségi érmét kapták.

— Negyvenéves szolgálati jubileum. Fekete Sándor gazdasági tanácsosnak, a gróf Tisza család geszti uradalma főintézőjének, a gróf Tisza-család szolgálatában eltöltött, negyvenéves munkássága jubileumát ünnepelték meg Geszten. A jubileumi ünnepségen és a gróf Tisza-család által — az ünnepelt tiszteltetére — adott díszében dr. Molnár Imre főispán képviselőjében dr. Végh József vármegyei főjegyző jelent meg, aki a főispán részéről üdvözölte a díszében az ünnepeltet. A gróf Tisza-család nevében pedig gróf Tisza Kálmán méltatta Fekete Sándor 40 éven át tartó hűség munkásságának kiváló eredményeit és érdemeit, amit az ünnepelt mélyen meghatva köszönt meg.

— Vargas, braziliai elnök, felkereste az őserdőben lévő különböző indián törzseket. Ez az első eset, hogy Brazília elnöke az indiánokat saját lakóhelyükön keresi fel. Vargas elnök Goiásig repülőgépen, onnét pedig lóháton tette meg az utat.

— Lenau, a magyarországi születésű nagy német költő halálának 90-ik évfordulója alkalmából a hánsági német népközösség Családon ünnepséget rendezett. Az ünnepségen a hánsági magyar népközösség is képviseltette magát.

— Két súlyos baleset a Budapest-Bécs válogatott kerékpáros versenyen. A Budapest-Bécs válogatott kerékpárosversenyben igen nagy pontarányú győzelmet aratott a magyar csapat. Mind a négy futamban győztek a mieink és a versenyt 31:15 arányban nyerték meg. A válogatott mérkőzés után motorvezetéses versenyt rendeztek, amelynek során súlyos baleset történt: Hetlinger Sándor és Pap László az egyik fordulóban lezuhant gépéről. Hetlinger agrárkódást, Pap súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők mindkettőjüket a Rókus-kórházba vitték.

— A szlovákiai német néppárt felhívást intézett tagjaihoz. Ebben felhívja Szlovákia német lakosságát, hogy a német birodalommal szemben tanúsítandó teljes együttérzés jeléül az idő alatt, amelyben Németország utolsó csapására készül Anglia ellen, mindennemű táncmulatság rendezésétől, sőt magától a táncától is tartózkodjék.

— Meghalt Tamása Károly 18 éves csehi munkás, aki két teherautó közé került a szentadorjáni országúton. Az autók összenyomták a fiatal munkást. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— Egy tárgoneva verset vitt Beregszászra eladni Somogyi Ferenc „népköltő”, aki csak akkor tud verset írni, ha részeg. Saját elbeszélése szerint, ha nincs pénze italra, addig nézi az üres üveget és addig képzeli tele borral, hogy elhiszi és részeg lesz, mintha tényleg bort ivott volna.

— A dinamit szételté Cseh Mihály balatonrácsi kútmezt, aki kútásás közben a sziklát dinamittal akarta robbantani. Elhelyezte a dinamitot a kútban és meggyújtotta a zsinórt, de a dinamit nem robbant fel. Cseh lemaszotta a kútba, hogy megnézzze, miért nem robbant a dinamit. Ahogy leért, a dinamit felrobbant. A kútmezt haldokolya emelték ki a kútból.

— Az osztálysorsjáték húzása tegnap megkezdődött: 100.000 pengőt nyert: 63272. — 10.000 pengőt nyert: 53885. — 5000 pengőt nyert: 16692. — 4000 pengőt nyert: 86663. — 2000 pengőt nyert: 23068. — 1000 pengőt nyert: 515 7926 61782 69754. — 800 pengőt nyertek: 2094 18511 21469 44069 46810 47769 61317 75271 83183. — 600 pengőt nyert 25892 38895 36235 41153 49837 58703 61143 68315 72671 84571. — 500 pengőt nyertek: 2787 25832 25622 41657 41814 47182 57189 51375 51439 63198 65236 67501 72359 77939 78341 81619 83876 84031. — 300 pengőt nyertek: 1320 1443 5643 5846 6152 6942 7148 16704 19892 25325 25798 26140 26938 28491 28589 32566 35308 35908 41436 41694 42242 42435 43686 45279 48116 52458 53486 57472 57575 58212 58220 61021 61286 62905 63267 64929 65446 65889 72095 72244 73871 78904 80778 83268 85956 87597 87810.

— Súlyos betegsége miatti elkeseledésében a kútba ugrott Püspök-ladányban B. Nagy Lajos 63 éves földműves és mire segítségére siettek, már megfulladt. A debreceni ügyészség megadta a temelési engedélyt.

— Öngyilkos lett Csökmön Cs. Nagy Gyula földműveslegény. Öngyilkosságának oka ismeretlen, temetésére megadta az engedélyt.

— Tuka szlovák miniszterelnök a pozsonyi egyetem rektora. Tuka dr. szlovák miniszterelnököt felkérték, hogy a következő tanévben is vállalja a pozsonyi egyetem rektori tisztét. A szlovák miniszterelnök a felkérésnek eleget tett.

— Megkezdődnek a „Sárga rózsák” filmfelvételei a Hortobágyon. A jövő hét első napjaiban megélelnék a Hortobágy pusztát. Budapesti filmársaság tagjai érkeznek és megkezdik Jókai Mór gyönyörű pusztai regénye, a „Sárga rózsák” filmváltozatának forgatását. A film női főszerepét Dayka Margit játssza. A filmársaság körülbelül 6—8 napig filmezik a Hortobágyon. Az ősz folyamán még egy film külső felvételei készülnek Debrecen környékén és a Hortobágyon. Szabó Dezső monumentális regényét, az „Elsodort falu”-t vízi filmre Nemes István filmrendező. A legelső Szabó Dezső filmben János szerepét Jávör Pál, Juditot Karády Katalin játssza és a falusi jelenetek egyik hortobágy-környéki faluban kerülnek forgatásra.

— A román király fogadta az erdélyi román egyházak vezetőit. Balán görögkeleti és Nicolescu görögkatolikus metropolitát, akiket a király a napokban nevezett ki királyi tanácsossá.

— Törökországban a hazaárulást halálal büntetik és a parlament már hozzájárult ahhoz az intézkedéshez, mely hazaárulásra bizonyos esetekben halálbüntetés kiszabását teszi lehetővé.

— Ötven ezer vendége volt Budapestnek a Szent István-héten. Az elmaradt tüzijáték ellenére az ünnepség nagy sikeréről számol be a főváros idegenforgalmi hivatala.

— Az angolai magyarok megünnepelték Szent István-napját a westminsteri székesegyházban. Ebből az alkalomból Londonba érkeztek az ország különböző részéből a vidéken élő magyarok. A történelmi levegőjű ünnepélyen a magyar diplomáciai kar minden tagja megjelent. Mise után Hinsley bíboros angolnyelvű rádióüzenetében áldását küldte a magyar néphez.

— A teherautó elgázolt egy 85 éves asszonyt. Törökszentmiklóson szerdán az esti órákban özv. Kugler Istvánné 85 éves asszonyt éppen akkor, amikor a községet átszelő országúton akart átmenni, hogy a közeli patikába menjen, egy teherautó elgázolta. A teherautó a gázolás után továbbrobogott s a szerencsétlen öregasszonyt vérben, összetörve otthagya az út porában. A járőrelők találtak rá, kihívták a mentőket, akik beszállították a szolnoki kózkórházba, de itt néhány óra múlva sérüléseibe belehalt. A gázoló teherautót országszerte körözik.

— Uj légtöltési karszalagok beszerzése kötelező. Előírás szerinti karszalagok készítése Szent Anna u. 10. sz. Píró kézimunkalpar, telefon: 32-41.

— Még mindig sok az állampolgársági ügy. Az illetőségi ügyosztályhoz július hónapban 363 illetőségi és állampolgársági ügy érkezett. A községi kötelekbe 19 egyént vettek fel, állampolgársági esküt tett egy visszahonosított. A községi illetőség elismerésével kapcsolatban 203 pengő folyt be a házipénztárba.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendezése augusztus hó 23—30. Pénteken este a Deák Ferenc utcában 6.25 órakor, a Kápolnási utcában 6.35 órakor, szombaton reggel mindkét templomban 7 órakor, délelőtt a Deák Ferenc utcában fél 11 órakor, délután mindkét templomban 5 órakor, este fél 8 órakor, köznap reggel 6.15 órakor, este 7 órakor, vasárnap este a Kápolnási utcában 6.50 órakor. Rabbiság.

— Felhívás! A volt gyönyű munkaszolgálatosok élelmezési kijelentőiket Nagy János, József kir. herceg u. 51. szám alatti volt munkaszolgálatosnál átvehetik délelőtt 9—10 óra között.

— Uj iparok. Fehértői Béla kézi üzemi szövő. Wawruch Alajos kesztyűkészítő. Farkas Hella műszaki cikkek. Farkas Hella zenemű, hangszer. Ács Ferenc tűzifa, szén. Gyöngyösi Zsuzsanna termény. Lőrincz Piroksa kocsma. Oláh Istvánné sz. Jakab Mária cukor, só, rizs gyufa. Kovács József kerékpár. Bot Andor kőszén adásvételének közvetítője. Buglyó Péter kocsma. Kiskolacsinyi Lajos Zsigmondné sz. Kelemen Erzsébet bútorkereskedés. Dávid Zsigmond tűzifa. Wawruch Lajos úri és női divatcikkek. Farkas János székértuvarozó. Kiss Julianna konzervkészítő. Píró József s dr. Végh Ferenc timár iparnak gyárszerű keretek között való üzése. Dávid Zsigmond ágytoll. Márton Sándorné sz. Kántor Rozália pótkávé. nemes dr. Kala Zsigmond mindennemű kőszén, ásványolaj, nemes dr. Kala Zsigmond mezőgazdasági termények.

— Megszűnt iparok. Csippék László előállat kereskedés. Csippék László állati termékek kereskedése. özv. Kovács Károlyné szürszabó. Oláh Istvánné fűszerkiskereskedés. Gazdag Pál vízvezeték. Péntek Ilona női szabó. Dr. Szabó Sándor és özv. dr. Schlotter Ferencné borkocsi. Píró József timár, Weisz Vilmos kocsma. Farkas Géza zenemű. Balogh Sándor takarmány. Bodnár Mihály hőlgyfodrász. Szántó Vince kert vetemény. Dénes Miklós kocsma. Lepáth Béla jószág és szekérszállásadás. Balogh Sándor takarmány, tűzifakereskedés. Bihari Kereskedelmi és Mezőgazdasági Rt. kocsma.

— A világ legnagyobb autóbúsa. Danzigban a helyi érdekű forgalom lebonyolítása céljából a napokban óriás autóbust helyeztek üzembe. A világ legnagyobb autóbúsa 21 méter hosszú üfőhelyeinek száma száz.

Celofáncsizma

Cheops, a gulájáról nevezetes fáraó anyjának, Hetepheres királynőnek sírjában érdekes manikűrkészletet találtak. Minthogy a királynő Kr. előtt mintegy 4500 évvel élt, a készlet immár 6500 éves. A leírás szerint a készlet egy nagyobb és két kisebb csészéből, s három négyzetes kőből, kerekvégű körömlaszorítóból, ráspolyból és körömlaszorítóból áll. Minden egyes tárgy tömör aranyból készült.

A körömlaszorító szerszámok tehát kiállták az időpróbát. A hateres év előtti dának épűgy használták, mint a mai hölgyek, lehet, hogy néhai Hetepheres királynő is véresre festette manikűrözés után a körmeit. Erre nézve nincsenek pontos feljegyzések. Az azonban bizonyos, hogy az alább ismertetendő két divatújítás, amelyek a női harisnyákra vonatkoznak, aligha lesznek olyan időállóak, mint a manikűrkészlet. Senkise számítson arra, hogy a Nagyságos Asszony sírjában hateres év múlva megtalálják majd a celofán-csizmát, amelyről az alábbi divattudósítás számol be szakszerűen:

„Az esős évszak komoly gondot okozott a hölgyeknek, akik nem tudták megvédeni kényes harisnyáikat a fel-freccsenő sártól. A napokban azután megjelent az első „esővédelmi lábbeli”. Néhány gondos divathölgy elegáns, s könnyű kis celofáncsizmákat visel. Nem takarja el a szép lábat, a harisnya mégis sárpettyek nélkül marad... Sokan ismét elővették már a térdharisnyát, amelyet diszkrét pillanatokban még a mai rövid ruhák is elfakarnak, elegendő azonban lépni egyet, hogy kivillanjon a meztelen térd és alatta a gumiszorító kis zokniszörnyeteg.”

— Téltre élelmiszert raktároznak el Moszkvában. A „Pravda” szerdai száma érdekes részleteket közöl az orosz főváros téli ellátása ügyében tett intézkedésekről. A lap kiemeli, hogy Moszkva lakosságának élelmezésére eddig 712 ezer tonna főzelékfélélt és burgonyát raktároztak be a város hűtőházaiban.

— Heti tizenegy órában fogják ezután a tornát tanítani a francia iskolákban, hogy az új nemzedék erős és ellenálló legyen. Ezentúl minden francia iskolában, az elemi iskolától az egyetemig naponta egy-egy perc néma csenddel áldoznak a háborúban elesett hősök emlékének. Azonkívül felolvassák Pétaim tábornagy beszédeinek egy-egy részletét.

— A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági munkások bevonulásaival kapcsolatos kivételes rendelkezések tárgyában kiadott 4760—1940. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról közzétette az eddig ki. Ez intézkedik arról, hogyan kell az alaprendeletet alkalmazni akkor, amikor az eredetileg szerződött munkás a munkát csak részben teljesítette, ami különösen katonai szabadságolások folytán következett be. Eszerint a bevonult, de a szerződést részben mégis teljesítő munkás mindenképpen igényelheti azt a teljes munkabért, amely valóban elvégzett munkájának arányában ráesik. A többi munka után, amelyet helyette társai végeztek el, ez erre eső járandóság felét kapja. Ha a munkaadó az aratást aratógéppel végeztette bevonult aratója helyett s ha a bevonult munkás szabadsága alatt az aratást részben mégis elvégezte, akkor munkája arányában az aratórész száz százalékát igényelheti, az aratógéppel végzett munkára eső aratórésznek pedig negyven százalékát.

— Független bánság lesz Horvátország. Zágrábból jelentik: A jugoszláv kormány e havi minisztertanácsát augusztus 25-én Zágrábban tartja meg, amelyen nagyjelentőségű határozatokat fognak hozni. A horvát fővárosban úgy tudják, hogy máris megkezdődött a horvát bánság függetlenségének tekintetében.

IRÓGÉPEK HURAY, JAVITÁSA iparkamara T: 17-93

GYÁSZROVAT

Mile Ferenc élt 19. évet. Temetése ma délután 5 órakor lesz a másodosztályú ravatalozó tereméből református gyászszertartással. Fehértől vállalatának rendezésében.

— Román nyelvre is lefordították Hitler „Mein Kampf” című művét.

— Megérkezett Kirkwall kikötőjébe az American Legion, melynek elnökéről adtak híreket. A hajón amerikai állampolgárok utaznak Európából hazafelé.

— Egy altábornagyot és két tábornokot nevelt a hazának. Nagy részvét mellett, előkelő és kiterjedt rokonság jelenlétében helyezték örök nyugalomra a hencidai ref. temetőben öv. Horváth Imréné szül. Kontyi Erzsébet úrasznonyt. A 94 éves matrona a legnagyobb tisztelettel körülvéve, teljes visszavonultságban, szerettei emlékének, gyermekei, unokái és dédunokái tiszteletében élt. Élete áldásos, munkás élet volt s három magasrangú katonát, egy altábornagyot (néhai vitéz Horváth Imre) és két tábornokot (vitéz Horváth Márton, dr. Horváth Ferenc) nevelt a hazának. Az elhunyt férje postamester volt Hencidán, puritán, katonamester, aki 1866-ban maga is kimagasló katonai hőstettet hajtott végre.

— Szeged hírdetőszojopain megjelent nemes Kardoss szinzigazgató helyi felhívása. „Csak értékes, szép és művészi színdarabokat hozok színre, mind az énekes, mind pedig a prózai műsorban s ettől nem téríthetnek el még a legnagyobb sikert elért pesti színdarabok sem” — mondja Kardoss a felhívásban. Négyféle bérlet lesz az önállóvá lett szegedi színház első évadjában.

— Az aradi magyar népközösség nagyon szép mozgalmat kezdeményezett a szegénysorsú magyar anyák érdekében. A népközösség a jövőben gondoskodni fog a gyermekágyban fekvő szegényebb anyák munkahelyteremtéséről, hogy azoknak a szülést megelőzően s még inkább a szülést követően ne kellessen a betegágyat nyomban elhagyni. Az aradi magyar asszonyok inspekciós rendszerben osztatnak be a betegágyas magyar anyák háztartásához, az ottani munkák ingyenes ellátására.

— A japánok Angliából hazatérnek és három japán hajón indulnak hazájukba vissza. A három hajó számára a németek és olaszok szabad utat engednek.

— A helgrád—zagrabi vasútvonalon önkövel mellett esütőrtökre forduló fűszakán két tehervonat összeütközött. Az összeütközés az egész forgalmat megbénította. Az Orient expressz s a zagrabi éjszakai gyorsvonat csak hatórás késéssel érkezett Belgrádba. Az anyagi kár nagy, emberéletben nem esett kár.

— A svéd hadsereg tisztiküldöttsége Douglas gróf vezérőrnagy vezetésével a német haderő főparancsnokának meghívására körutat tesz az észak-franciaországi és belgiumi hadi területek megtekintésére.

— Zay volt francia minisztert, aki elhagyta volt hivatalát és a Massilia hajóra szállt, Rabatban letartóztatták és őrizetben tartják. A felette ítélt katonai törvényszék ülésének idejét még nem állapították meg.

— A népies sertésállomány minőségi javítása érdekében a földművelésügyi minisztérium a folyó év tavaszán a kedvezményes állami kancsereakció keretében csaknem 2000 kiváló minőségű és törzskönyvezett leszármazású tenyészkant osztott ki a községeknek és birtokosoknak. Ezt a fontos akciót értékesen kiegészíti a most megszervezett állami kocakiosztási akció, amelynek keretében a sertés-tenyésztés terén elmaradt vidékek kisgazdáinak messzemenő állami kedvezmények mellett 550.000 mangalica koca fog szeptember és október hónapban kiosztásra kerülni.

Mit mondott a Tűzharcos Szövetség alelnöke Hubayókról

Tegnap tartott tárgyalást a budapesti büntetőjársbírószágon dr. Bárczy Géza, a büntetőjársbírószágon elnöke, Kertész Elemér törvényhatósági bizottsági tag, az Országos Tűzharcos Szövetség ügyvezető alelnöke ügyében, akit Hubay Kálmán és Vágó Pál volt országgyűlési képviselők jelentettek fel rágalmozás és becsületsértés vétségé címen. A feljelentés szerint Kertész ez év június hó 10-én a pesti Vigadóban tartott nagygyűlésen többek között ezeket mondotta:

„Hubay Kálmán és Vágó Pál az általuk beterjesztett nemzetiségi törvényjavaslattal az ezeréves haza egységét bontják meg, az országot darabokra akarják tépni, hazaárulók és a magyarság árulói.”

A vádlott tagadta bűnösségét és azazal védekezett, hogy ő nem is mondott beszédet a pesti Vigadóban, hanem csak felolvasta szóról szóra a szövetség határozati javaslatát, melyet aznap délután hoztak a választmányi gyűlésen. Ez a határozati javaslat egészen mást tartalmaz, mint amit a vádirat szerint neki tulajdonítanak.

Védekezése szerint a határozati javaslat egy példányát a jelenlévő dr. Németh rendőrfőtanácsosnak adták át, a másikat pedig felterjesztették a miniszterelnökséghez. Kertész Elemér kérte, hogy a járásbírószágon hivatalból szerezze be a példányokat, amelyekből kiderül, hogy ő nem nevezte hazaárulónak Hubayt és Vágót és egyáltalában nem használta azokat a kitételeket, amelyeket neki tulajdonítanak.

Geöcze Bertalan védő állott ezután fel és kijelentette, hogy miután védené tagadja azt, hogy rágalmozó, vagy becsületsértő kitételeket állított volna, a sértetteknek kötelessége ezt bizonyítani.

Kertész Elemér ismertette a bíróság előtt azt a határozati javaslatot, amelyet felolvasott s melynek lényege az, hogy a magyar tűzharcosok hazafias felháborodással és megbotránkozással vettek tudomásul a Hubay—Vágó javaslatról. Ezután megjegyezte a vádlott, hogy ezen határozati javaslatot a helyszínről a rádió is közvetítette, tehát az inkriminált kifejezéseket nem mondhatta el, mert a határozati javaslatot a rádió részéről megcenzurálták.

A sértettek képviselője a vádat ezután kiterjesztette báró Schell Gyulára, a rádió műsorigazgatójára is, mert ő felelős azért, hogy a vádbeli kijelentéseket terjesztették. A védő kérte beszerezni a képviselőház azon iratát, melyekből kiderül, hogy a sértettek hütlenség címén fosztották meg mandátumuktól. Kérte több, mint 150 tiltakozó felirat beszerzését, Hóman Bálint és Székfü Gyula kihallgatását. A sértettek képviselője ellenbizonyítást ajánlott fel. A büntetőjársbírószágon közérdekből elrendelte a valóság bizonyítását.

Két érdekes évforduló

A magyar csárdás százéves, a néger dzsessz harmincéves.

Az 1940-ik év nemcsak nagy világtörténelmi események esztendője hanem fontos művelődés történelmi évfordulók éve is.

A magyar lelkeket bizonyára melegséggel töltik el a délcsej nemzeti táncnak, a csárdásnak százéves jubileuma. Ezt a jubileumot a magyar zenei élet megfelelő ünnepésséggel kívánja emlékeztetni, melyre az előkészületek már megtörténtek.

A csárdás ugyan már több mint száz éve ismeretes tánc volt hazánkban, de a kimondottan szalonképességet csak száz évvel ezelőtt érte el. Hetven esztendőn keresztül a magyar bálók meggyőzője s a legnépszerűbb tánc volt a csárdás, amelyet még a bécsi valcer kellemes ringása s a polka szédítő forgása sem tudott közkedveltségben felülmúlni. Nem tudta kiszorítani a báltermekből a háború előtt lábrakapott tangó sem s csak a forradalmak után szivárgott be hozzánk a külföldön már 1910 óta divatos dzsesszzenével kapcsolatosan a már kiszoríthatatlan négetánc.

A dzsessz-zene harmincéves jubileumát érte meg ebben az évben, melyet a dzsessz őshazájában Amerikában ugyancsak nagy ünnepésséggel kívánunk megülni. Állítólag dzsessz muzsika már évszázadok óta él és virágzik Afrika dzsungeljeiben, az 1910-es dátum azt az évet jelenti, melyben a művelt világ is elfogadta s Európában is polgárjogot nyert.

Az újfajta muzsika először Amerikában is csúfos kudarcot vallott, a közön-

ség egyáltalán nem vette be, sőt kigúnyolta a furcsa hangszereket, az élelapok hónapokon át mókáztak a bemutató felett.

Azóta azonban fordult a világ s megváltozott a zenei ízlés is. A dzsessz győzelemre jutott a régi klasszikus és nemzeti zene felett s úgyszólván számuze a tánctermekből a szalonzenét, nálunk pedig a cigánymuzsikát.

A magyar fővárosban 1927-ben mutatták be az első dzsessz-operettet a Városi Színházban. A vélemények megoszottak abban a tekintetben, hogy az új zene megállja a helyét a színpadon. A magyar színházak közönsége eleinte nagy idegenkedéssel fogadta valóságos tüntetést ellene s a hazafias közvélemény ezzel szemben követelte a régi népszínművek és operettek felújítását. Ez az ellenhatás azonban csak addig tartott, míg a táncokalokban gombamódra felburjánzó dzsessz-zenekarok az ugyancsak kimeríthetetlen leleményességgel megkomponált zenekari számaikkal s az ezekre koreografált új táncokkal a táncosokat végleg el nem hódította a régi táncoktól. A szelid tangót a fokoz váltották fel, majd jött az andalító shimmy, a ringató blues, a vad charleston, a szaleburdi rumba és a többi modern tánckompozíció. Minden erőnkkel arra kell törekednünk hogyha már kénytelenek vagyunk tudomásul venni az idegen zenei elemek és táncok térhódítását, amellett megmentjük nemzeti értékeinket, a magyar muzsikát, a nemzeti táncokat.

A gyakori halálos gombamérgezések leküzdésére országos akció indul

Meglehetősen sűrűn jönnek a jelentések az egész országból, de főleg a vidékekről, hogy a gombamérgezések halálos áldozatai vannak. Szomorú lélekölő tragédiák ezek, különösen olyan esetekben, ahol a szegény embereknek a gomba nem fényűző táplálék, nem is a piacon, vagy boltban vásárolták, hanem maguk szedték, erdőn, mezőn és hazavitték a nélkülözhető konyhára. Az Országos Kémiai Intézet és a Központi Vegyészeti állomás az utóbbi időben mindgyakrabban előforduló halálos gombamérgezésekkel kapcsolatban fókuszított munkát indít a szomorú esetek leküzdésére s a védekezésre helyes útjára akarja terelni a közönséget. Az intézet gombaszaki osztálya első feladatának azt tartja, hogy pontos adatszertől közlése-

ket kapjon az egyes gombamérgezésekről, hogy megállapíthassa, milyen fajták okozták a mérgezést? Erre vonatkozóan már megtörtént az első lépés, a gombaszaki osztály, mihelyt tudomására jut a mérgező esetnek, felszólítja az illetékes hatóságot, ahol a mérgezés történt, hogy tudassa az eset lefolyását és lehetőleg sürgősen küldjön fel vegyvizsgálatra abból a gombából, mely a mérgezést okozta.

Kétségtelen, hogy ezt a munkát támogatni kell mindenkinek, akinek módjában áll, hogy a gombamérgezések leküzdésére és az ellene való védekezés terén a tudományos munkát szolgálja. Mert ez a munka csak addig tudományos, amíg a tapasztalatok és az elért eredmények révén át nem vi-
szik a gyakorlatba. Ezért becsátott ki

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

az intézet gombaszaki osztálya felhívást, hogy az előjárások nyomban közöljék címére a gombamérgezések pontos adatait, hogy az ügyben sürgős intézkedés történjen.

Eltűnt egy utasszállító gép

Belgrád, aug. 22. (Német TI.) A Zágráb—Split légvonal menetrendszerű utasszállító gépe, amely csütörtökön reggel indult el Zágrábról, nem érkezett meg a spliti repülőtérre. A gépet legutoljára a boszniai Bihács fölött látták. Attól tartanak, hogy a repülőgép a Karszt hegységben lezuhant. A gépben két főnyi legénységen kívül 9 utas volt. (MTI.)

Ellopták a 60 ezer pengős betörés tetteseit

Budapest, aug. 22. Ismeretes, hogy a Vörösmarthy u. 59. sz. házban Furer Lujza lakásában betörők jártak és a pénzeszekrényből 60 ezer pengő értékű ellopok. A rendőrség ma délután a betörés tetteseit Weiss Manfred, Smolka Kurt, Holler Jenő és Hirschhauser Simon, Németországból kivándoroltak személyében elfogta. A tettesek közül Weiss Manfred a lakásban, mint a bérlő lakott és a bűnöslekményt akkor követte el, amikor a főbérlő nem volt otthon. Megállapította a rendőrség, hogy mind a négy Németországból jött zsidó könyvörömlő-gyűjtésből élt. A rendőrség a betörés tetteseit elzárta letartóztatásba helyezte. (MTI.)

Aknák az angol vizeken

Berlin, aug. 22. A Német TI illetékes katonai helyről értesül, hogy az angol vizek aknákkal való elzárása veszedelmes méreteket ölt. A Bristol csatornában napok óta látni aknakereső hajókat, amint azon fáradoznak, hogy a német gépek által elhelyezett aknákat kihalasszák. Ugyanezek az angol hajók szolgálnak a kereskedelmi hajók rekalkulálására is. A kereskedelmi hajók e környéken csak igen lassan haladnak sokszor pedig útjukat félbe kell szakítani, míg valamelyik aknát fel szabadul a karaván kalauzálására. — Megfigyelték, hogy 1 aknátutató hajó aknára futott, súlyosan megrongálódott és rövid idő múlva elsüllyedt. Az a tény, hogy a német léghaderő a Bristol csatornát aknával zárja el és a legtöbb kikötő építményeit alaposan megrongálja, életveszélyt jelent az angol nyersanyag és élelmiszer utánpótlás szempontjából. (MTI.)

Időjárás

A rendkívül hideg sarkvidéki eredetű levegő beáramlása és küzdelme a magashab levő meleg levegővel egész nap tartott és rendkívüli mértékű országos esőzésre vezetett.

Jóslás: Élénk északnyugati, északi szél, több helyen, főleg keleten még eső. A Dunántúlon kevesebb felhő, a hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten még alig változik.

Film

MÉLTÓSÁGOS ASSZONY. Hungária

A Hungaria filmszínház bemutatta a „Méltóságos asszony” c. vígjáték német filmváltozatát. A mulatságos magyar vígjáték remekül hatott német változatában is és a rivális szereplők, élükön Halmay Tiborral, Hans Moserrel, Gustf Huberrel és Theo Lingennel, igen élvezetes produkciót nyújtottak. A darab kiállítására elsorángú a rendezés kifogástalan.

Napfoltok okozták az esős időt

Valami szimbolikus jelentősége van annak, hogy az idén úgylátszik, a természet erői is megbokrosodtak s minden zsilipet megnyitnak, melyen át időnként, sőt csaknem mindennap víz ömlik alá a földre.

A néphit azt tartja, hogyha Medárd napján esik az eső, akkor 40 napig állandóan esős lesz az idő. Ebben az esztendőben a rendkívül hideg tél, hűvös és esős tavasz után májusi fagyok voltak s Medárd is azzal rémítette meg az embereket, hogy esőt hozott... A medárdi jóslat pontosan be is vált és egész június esős volt, július első feléig tartott a borús idő és most augusztus hó végén újra megkezdődött az esős időszak. **Mi ennek az ideit sok esőnek az oka? Ezt a feleletet kapjuk a kérdésre:**

A napfoltok számának növekedése sok földi jelenségre rányomja bélyegét és így a legújabb kutatások szerint összefüggésben van az esőzésekkel is. A napfoltok 11 évenként gyarapodnak s jelenleg éppen elérték a 11. évi maximumot. Annál bizonyos, hogy a legutóbb észlelt északi fényjelenségek, a mágneses zivatarok és az időjárási rendellenességek határozottan összefüggésben vannak a napfoltok nagy számával. Mindjobban növekszik azoknak a kutatóknak a száma, akik állítják, hogy az esős időjárású évek, a jégverések, árvizek és jó termések 11 éves szakosságot mutatnak, éppen úgy, mint a napon lefolyó foltjelenségek. Minden kétséget kizáróan bebizonyították például, hogy a fák gyűrűin is jelentkeznek a napfoltok eszt okozó hatása. Ha a fák keresztmetszeteit törzsen megvizsgáljuk az évgyűrűket megállapíthatjuk hogy a gyűrűk 11 évenként vastagabbak, mert a hó esőzések következtében a fa növekedése erősebb volt.

A napfoltokkal kapcsolatos vizsgálatok alapot nyújtottak arra, hogy még a télen az egész évre nézve kimondhatók: hűvös és esős lesz. Sokszor érdekes bizonyítékokat gyűjtöttek össze az időjárás-kutatók arra nézve, hogy az ideit szokatlanul esős nyár, a sok árvíz és jégverés tagadhatatlanul kapcsolatban áll a napfoltok maximumának idejével. Állítják azt is, hogy a Nilus áradása párhuzamosan ingadozó szintet mutat a napfoltok számának váltakozásával. Az Afrikában levő Viktória Nyanza, azaz Viktória tó vizállására vonatkozó kutatások egész kétségtelenül bizonyítják, hogy amikor a napon nagyon sok napfolt van, a tó vizállása egy méterrel magasabb, mint olyankor, amikor a napon kevés folt látható.

Az előadottak annál is inkább bizonyítanak, mert nagyon sok időjárás-kutató vallja, hogy a napon mutatkozó napfoltok csapadékosabbá teszik az időjárást s növelik a helyi zivatarok kifejlődésének lehetőségét. Az idén is hasonló esettel állunk szemben, mondják a kutatók. A nap sugárzó erejére vonatkozó kutatások még nem tudják eldönteni, hogy a napfoltok milyen arányban változtatják meg a nap sugárzó erejét. Annál bizonyos, hogy a napfoltmaximumok idején a nap kevesebb hőt sugároz a földre. Nem szabad feledni azonban, hogy időjárásunk rendkívül bonyolított elemekből tevődik össze s éppen ezért a végeket nehéz meghatározni. — Hogy azonban a napfoltoknak elhatározottan fontos szerepük van az időjárás kialakulására, azt ezévi időjárásunkban tapasztaljuk.

SPORT

A DVSC első bajnoki mérkőzésén a Ganz csapatával játszik

Az NB II-ben vasárnap kezdődik a bajnoki rajt és a DVSC mindjárt egyik legerősebb ellenfelével, a Ganz csapatával kerül össze. A Ganz kitűnő, szépen játszó, jól összehozott együttes és a debreceni közönségnek a Stadionban fél 5 órai kezdettel lejárására kerülő mérkőzésen szép, élvezetes játékban lesz része.

A DVSC tudatában van minden bajnoki pont fontosságának és ezért teljes erővel küzd a győzelemért. A csapat egyedül a balfedezet poszton kétséges, ahova Gere, Zsidik, Galambosi és Ignác szinte egyenlő eséllyel pályáznak. Egyébként a DVSC Vöröss — Csokai, Erdei I. — Elek, Erdei II., ? — Kristóf, Szabó, Sidlik, Bihari I., Nagy összeállításban játszik. A mérkőzés előtt fél 3 órai kezdettel a DVSC ifj. játszik az új ifjúsági csapat, a Nyilastelepi Törökvs ellen. A mérkőzés jegyei elővételben a Kónya dohányárudában kaphatók.

Boross játékezelő vezeti a DVSC — Ganz mérkőzést a déli kerületből.

Erdekes mérkőzés lesz a vasárnapi Ferencváros — Gamma. A Gammában Háda, Magda, Tóth, Toldi és Kemény személyében nem kevesebb, mint öt volt Fradi-játékos van, akik nagyon meg akarják mutatni volt egyesületük ellen. Sőt a Boeskaiból odakerült Turay II. is Fradi-nevelés. Nagy küzdelemre van kilátás és a Ferencváros az esélyes, bár a megbetegedett Sárosi Béla játéka bizonytalanná vált. Pedig a két legjobb középfedezetnek, Sárosi III-nak és Tóthnak párharca külön sporteseménynek ígérkezik.

Az Elektromos ellenfele a BSZKRT lesz vasárnap. Az Elektromos Boldizsárral, az Újpest Kálajával és Kispest Onodijával erősítette csapatát.

Megtörtént a Magyar Kupa második fordulójának párosítása. A DVSC a Rákospalotai TK-val fog játszani Rákospalotán. A mérkőzés még az őszi szezonban lejátszásra kerül és utána már csak 16 csapat marad állva és ez a gárda kerül össze a selejtezőmérkőzések alól felmentett 16 csapattal.

A Ganz csapata Dénes, Potecz, Lugosi, Budai, Simon, Keszler, Hollósi, Tóth, Várhidi, Bartos, Nemes összeállításban játszik Debrecenben.

Bíró az első bajnoki mérkőzésen halósszekelőben játszattja a BSZKRT. Addig-addig míg majd visszakéri Bíró Sanyi a nekivaló hátvédposztra.

A DVSC csüörtölti edzését kissé megzavarta az esős időjárás. Ennek ellenére kétkapura játszott az első és második csapat és a játékosok biztató formát ártultak el.

Patotis edző Budapesten van az ifjúsági táborral.

Erdei II. és Szabó sérült, mindketten sínylik az MVSC mérkőzésen szerzett sérüléseket. Valószínű azonban, hogy vasárnapra mindketten rendbe jönnek és játszanak a Ganz ellen. Az edzésen egyik sérült sem vetkőzött el.

A debreceni játékezelő kitűnően sikerült összejevelet rendezte csüörtöltökön este, melyen érdekes felszólalások, tartalmas viták hangzottak el.

A Textil FC összes játékosai vasárnap délután 4 óra a DTE pályán jelenjenek meg a Kitarás FC elleni mérkőzésre.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖLSDÉ

Sörárpa kiváló 26.00, elsőrendű 25.00, sörárpa 24.00, mák 169.—174. pengő, Viktória borsó 51.50—54.00, express 41.00—44.00 bíborheremag 135.—140.—, szöszösbükköny 78.—81.00 csillagfűrt, lapos, fehér 22.00—22.50, búzakorpa 16.60—16.80, takarmányliszt 8-as 18.75—19.50 pengő mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 828 darab sertést. A vásári állományból angol hússertés-felhajtás 162 darab. Az irányzat vontatott volt. Árak: uradalmi zsirsertés párenként 340 kilón felül 144 fillér, szedett sertés I. 140—143 fillér, II. 144 f., III. 124—130 fillér, angol sonkasertés 134—142 fillér, II. 126—130 fillér, — exportzsir márkázott 2.06 kilónként.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyér férfi

Kályhás és műfazekas tanult ellátással felvesz Ilia kályhás, Méliusz-tér 13. 462

Fodrászsegéd, jómunkás felvétetik, Petőfi-tér 1. Bukovits. 464

Kerékpáros lapkézbesítőt felveszünk. Jelentkezés reggel 6 órakor a kiadóhivatalban. 465

Bojtárt, 16—18 éves, jó fejűt keresek, szeptember elsejére, közel tanár. Jelentkezni lehet vasárnap reggel 7 és 10 óra között e lap kiadóhivatalában. 1234 vv

Elelmiszer árak Debrecenben

marhahús I. r.	1.60—2.	zsengebab lit.	—32—40
leveshús kg.	—40—1.60	borsó kilója	—70—1.20
borjúcomb kg	1.60—2.60	dlóbel kilója	3.60—4.00
juhús	1.20—1.40	burgonya kilója	—14
báránycsomb kg.	2.00	nyári rózsa kg	—14—16
vesés kilója	2.40	Lillarózsa kilója	—10
sértéskaraj kg.	2.60	fokhagyma kilója	—80
tarja kilója	2.—	vöröshagyma	—16—20
olcvas kilója	1.80	karalábé drb.	—3—6
szalonna kilója	1.80	káposzta kg.	—20—24
háj kilója	1.90	kelkáposzta	—30—36
zsír kilója	2.02	savanyúkáposzta	—50
csirke párja	2.—3.00	zöldbab kg.	—30—0.36
tyúk párja	3.50—5.00	főzőtök drb.	—10—14
kacsa párja	3.50—4.60	spenót csom.	—6
liba párja	7.00—8.50	uborka drb.	—1—5
élőponty kg	1.80—3.00	zöldpaprika drb.	—1—4
jegelt ponty	1.80—2.00	barack kilója	—40—80
apróhal kg.	—40—60	alma kilója	—16—56
csuka kilója	1.20—1.80	körte kilója	—40—1.00
tej literje	—24—26	zöldtengeri csöve	—2—8
tejszín literje	1.40—1.70	paradicsom kg	—14—20
tv. kilója	—80—1.20	őszibarack kg	1.30—1.60
vaj lit.	—50—60	szilva kilója	—20—60
gomolya kg.	2.40	ringló kilója	—60—70
búzakenyér kilója	—37	sárgadinnye	—24—40
tojás drb.	—10—11	gránátalma	—20—26
		szőlő kilója	1.80

Egy ügyes keresztény konfekciós segéd azonban belépéssel felvétetik s levessék egy kitűnő férfi női szabász Orisz, Nagyvárud uca 6. 411

Jómunkás fodrászsegédet felveszek, Erdős — Rákóczi u. 41. 468

Nyirgelsei Szövetkezet keres szakképzett, nős, 1500 pengő készpénz-óvadékkal rendelkező boltkezelőt, aki a szövetkezeti italmérés keze lésést is vállalja. Felvilágosítás nyerhető: Zsák uca 15. szám, első ajtó, délután 2—4 óráig. 470

Kommenciós gazdasági cselédet keresek, két—három fiával, közel tanár. Jelentkezni lehet vasárnap reggel 7 és 10 óra között e lap kiadóhivatalában. 1234 vv

Parádés kocsis fejni tudó, feleségével, gyermek telen vagy nagyobb fiával, jó kommencióval felvétetik. Jelentkezni a reggeli órákban. Cím a kiadóban. 260 vv

ALKALMAZÁST nyér nő

Bejáró takarítónőt keresek, Piac uca 75. I em. ügyvédi iroda 446

Női konfekció szakmában jártas varróleányt azonnal felvétetik, Szabados, Piac uca 53. 469

ALKALMAZÁST keres nő

Kis lakásért házimunkát vállalom. Egy nagyobb fiam van. Cím a kiadóban. 466

AJÁNLAT

Poloskairtás ciángázal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Zoltán, Kígyó uca 9. 5. szám. 1955 x. 3.

Legelőcsobban fest és tisztít, férfi és női ruhákat Weisz, Arany János uca 29. szám. 1010 vv

Ciánóztasson bizalommal a Csalá ciánózó vállalattal, Rákóczi uca 9. Telefon: 14-27. 1956 x. 3.

POLOSKAIRTÁSI vállalat, Varga uca 10. sz. Szücsék. 1208 11. 15

Zónánczó, szűz helyek szakszerű javítását kiégek kályhák samottozása, kályhaköpeny készítése, Levencsik, Csapó uca 87. 75 10. 15. Cserépkályhák átrakását, pucolását, legelőcsobban vállalja Ilia kályhás, Méliusz-tér 13. 463

Varrógép, kerékpár, vértel csere, kölesönzés, javítás, jótállással. Alkatrészek minden géphez. Eisenberger Csapó uca 101. szám. 77 9. 15

KERESLET

Jókarban levő használt klarinetot veszek, Domb uca 10. Rothschenk Iván, jobbfeleli kereszt-épület. 459

Aranvat, ezüstöt, billiát a legmagasabb árban beváltó Jollák Endre keresész, Hatvan u. 2. sz. 1998 9. 15

Minden úrinő spórkasszája kabátba, ruhába a Margó nőidvát szabásága, Bethlen uca 29. szám. 322 9. 18

TELJES ELLÁTÁS

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapokra. Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

AUTO MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyártmányú 750-es oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

ELVESZETT

Barna, nagytestű, vágott fülű, vágott farku, him, Dobermann kutya elveszett. Első lábai között fehér szőrfolt. Megtaláló, vagy nyomravezető jutalmat kap. Domokos Lajos uca 6. sz. alatt. 1234 vv.

VEGYES

Álló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtő felülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 270 vv.

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Egyszobás, konyhás, előszobás lakás, kerttel, novemberre kiadó. István út 44. sz. 458

KIADÓ LAKÁS három szobás

Nagyerdőben, Lugosi u. 11. számú, háromszobás modern melléképületes villa, garageval házmas terakással, saját vízvezetékkel, parkkal, gyümölcsösökkel, veteményes kerttel kiadó, esetleg eladó. Ertekezés dr Pokomándynánál, Kunszentmárton 441

KIADÓ LAKÁS nagy

Simonfi út 36. számú villa november elsejére bérbeadó. 445 vv.

INGÓSÁG VÉTEL

Keleti perzsaszőnyeg megvételre keresek. Címet: Miklós uca 13. sz. alá kérem leadni. 1437 9. 5.

ELELMISZER ITAL

Tejet keresek 25 literig, mindennapi fizetésre. Magoss György-tér 12. fűszerüzlet. 457

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtolókokcsik,

eredeti régi ülőgarnitúra és alighasznált írógépek, s prizmas látesővek, nagyobb méretű perzsaszőnyegek, s Mária Terézia üvegcsillárok igen olcsóan eladók. Ingóságkötvetítőben, püspöki palota, telefon: 37-95. 457 vv

Antik garnitúra modern háló, rekamié, fotelok, s jégsekeregy, konyhaberendezés, ebédlő, eladó. Kossuth uca 49. szám, keresztépület. 1001 1. 19.

Ebédloaszta, modern függönyök, könyvespolg, vaskályha, jutányosan kaphatók. Rothermere uca 42. 461

GAZD. ESZKÖZÖK

Vetógép, kaparógép, szeker, jármók, térsők, még több gazdasági eszközök, jutányosan eladók. Hajnal uca 11 sz. alatt. 467

ELADÓ HAZ

Rákóczi uca 19. számú nagytelkű, kertes, jövedelmező ház osztályozás miatt sürgősen eladó. 1679 9. 7.

ELADÓ HÁZHELY

Villatelep a Nagyerdő alatt, a Hadházy uca-ból nyíló Dobsina uca-ban 268 négyszögletes villatelek, négyszög-ölenként 11 pengős áron eladó. Felvilágosítást ad a Kölcsonös Segélyező Egylet bankpénztára — Kossuth uca 8. 140+

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Lebontásra ítélt házat, telekkel vagy bármilyen épületet keresek megvételre. Cím a kiadóban van. 444

Házat keresek megvételre, sürgősen 3 szobás, lakbértörlesztésre. Címet kérem a kiadóba leadni. 457 vv.

FÖLDBÉRLET

Ondódon Perc dűlőben, három kat. hold tanyásföld kiadó. Érdeklődni Augusztina szanatórium-postahivatalában. 1234 82 hold föld a Halápon kiadó. Ertekezni lehet: Baltazár Dezső uca 20. szám alatt. 395 9. 1.

Szerkesztőnő felelős:

PALFI JOZSEF

Kiadósnő felelős:

IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a

TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető:

SZIGETHY KÁROLY.